Jaarverslag 2020

Stichting Christelijk Onderwijs Groningen

Deel 1 – Bestuursverslag **5**

Terugblik en vooruitblik **5**

1. Gegevens organisatie **7**

2. Verantwoording directeur/bestuurder **8**

2.1 Organisatie 8
2.1.1 Stand van zaken 8
2.1.2 Strategische positie in de regio 8
2.1.3 Christelijke identiteit 9
2.1.4 Onderwijsaanbod per vestiging in 2020 9
2.1.5 Samenwerking 9
2.1.6 Besturingsfilosofie 11
2.1.7 Horizontale verantwoording 11
2.1.8 Planning en beleidscyclus 11
2.1.9 Kwaliteitszorg 13
2.1.10 Huisvesting 14
2.1.11 ICT 14
2.1.12 Klachten 15
2.1.13 Informatiebeveiliging en Privacy - IBP 15
2.2 Onderwijsprestaties 15
2.3 Personeel en HRM 22
2.3.1 Personele bezetting 22
2.3.2. Kenmerken personeelsbestand 22
2.3.3 Verzuim en preventie 25
2.3.4 Beleid 27
2.3.5 Professionele ontwikkeling 27
2.4 Financieel bestuursverslag 29
2.4.1 Resultaatanalyse 30
2.4.2. Continuïteit en risico's 35
2.4.2.1 Vooruitblik 35
2.4.2.2 Personele inzet 35
2.4.2.3 Leerlingaantallen 36
2.4.2.4 Balans 37
2.4.2.5 Staat van baten en lasten 38
2.4.3. Interne risicobeheersing 38
2.4.4. Risicobeheersing en Eigen Vermogen 39

3.	**Medezeggenschapsraad**	**40**
4.	**Verantwoording Raad van Toezicht**	**42**
Deel 2 - Jaarrekening 2020		**47**
1.	**Algemeen**	**47**
1.1.	Inleiding en algemene grondslagen	47
1.2.	Grondslagen voor waardering Activa en Passiva	47
1.2.1	Materiële Vaste Activa	47
1.2.2	Vorderingen en overlopende activa	47
1.2.3	Liquide middelen	48
1.2.4	Algemene Reserve	48
1.2.5	Bestemmingsreserves	48
1.2.6	Voorzieningen	48
1.2.7	Kortlopende schulden	49
1.2.8	Overlopende passiva	49
1.2.9	Pensioenen	49
1.3.	Grondslagen voor bepaling van het resultaat	50
1.3.1	Rijksbijdragen	50
1.3.2	Overige baten	50
1.3.3	Lasten	50
1.3.4	Financiële baten	51
2.	**Balans per 31 december 2020 (na resultaat verdeling)**	**52**
3.	**Staat van Baten en Lasten**	**53**
4.	**Kasstroomoverzicht**	**54**
5.	**Toelichting op de balans per 31 december 2020**	**55**
5.1.	Activa	55
5.1.1	Materiële vaste activa	55
5.1.2	Vorderingen	56
5.2	Passiva	57
5.2.1	Eigen vermogen	57
5.2.2	Voorzieningen	60
5.3	Kortlopende schulden	61
Model G	**Verantwoording subsidies**	62
6.	**Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen**	**63**
7.	**Toelichting op staat van baten en lasten**	**64**
7.1	Baten	64
7.1.1	Overheidsbijdragen	64
7.2	Lasten	66
7.2.1	Personele lasten	66

7.2.2 Afschrijvingslasten 67
7.2.3 Huisvestingslasten 67
7.2.4 Overige lasten 68
8. Financiële baten en lasten 69
9. Verplichte toelichting 70
Model E: Verbonden partijen 70
10. Gebeurtenissen na balansdatum 75
Deel 3 - Overige gegevens 76
Statutaire winstbestemming 78
Gegevens organisatie 80

Deel 1 – Bestuursverslag

Terugblik en vooruitblik

Het jaar 2020 had twee gezichten. Half maart ging vanwege de Corona-pandemie de school dicht. Tot die tijd was er sprake van ‘business-as-usual’. Daarna veranderde de wereld en daarmee ook de school.

Voor de leerlingen

“Onderwijs is het fundament van de samenleving.” Dit citaat uit het schoolplan werd in het vorig jaarverslag gebruikt om toelichting te geven op de mooie plannen en ambities van de CSG. Niemand had aan het begin van het kalenderjaar kunnen vermoeden wat de werkelijke diepgang van de zin ‘Onderwijs is het fundament van de samenleving’ is. Voor het eerst maakten we in onderwijsland mee dat, toen de scholen weer voorzichtig open konden, leerlingen aan de buitenkant stonden te dringen om binnen te komen. De wereld van de puber op zijn kop. Leerlingen die blij waren dat ze hun docenten weer zagen en dat ook nog hardop zeiden, soms. Overigens was die blijde verzuchting ook bij de leraren luid hoorbaar. Nadat maanden de pedagogische relatie ‘online’ was ingevuld, kon het in mei weer fysiek. Kennelijk is de ambitie ‘ontmoeten’, maar dan fysiek, ook cruciaal voor de werkrelatie tussen leerling enerzijds en leraar anderzijds. Het aanpassen van het schoolexamen en het niet doorgaan van het centraal examen in 2020 vroeg veel van het adaptievermogen van leerlingen. Het is daarom geen schande dat de slagingspercentages, op onze school en in den lande, een geflatteerd karakter hadden.

Na de zomer, nadat de Corona-epidemie in eerste instantie wat geluwd was, werd het fysieke onderwijs opnieuw beperkt. Anderhalve meter afstand tot de docent werd gevolgd door anderhalve meter afstand tussen leerlingen onderling. Daarmee ontstonden aanzienlijke beperkingen in het fysieke aanbod. Onze gebouwen en onze werkwijze (zeker bij praktijkvakken) zijn niet bedoeld voor anderhalve meter tussen leraar en leerling. Dieptepunt in de pandemie was het sluiten van een van de vestigingen, CSG Wessel Gansfort, gedurende ruim een week in december, als gevolg van het aantal Corona-besmettingen.

De lange duur van afstandsonderwijs heeft aanzienlijke achterstanden veroorzaakt bij onze leerlingen. Het is belangrijk om te beseffen dat het hier niet alleen gaat om achterstanden in kwalificatie, maar ook achterstanden in socialisatie en persoonsvorming. Inmiddels zijn er voor het onderwijs middelen beschikbaar om deze achterstanden (of vertragingen) te bestrijden. Dat is een goede zaak, tegelijkertijd is het niet reëel om te verwachten dat al die achterstanden zullen kunnen worden gerepareerd. Extra aandacht zal er in dit verband moeten zijn voor die leerlingen voor wie de thuissituatie verre van ideaal is. Zorg voor goede overdracht van leerlingen naar het vervolgonderwijs is meer dan ooit op zijn plaats.

Voor de medewerkers

Medewerkers dienen zich in alle opzichten veilig te voelen op hun werk. Dat is lastig wanneer hun fysieke veiligheid wordt bedreigd door een gevaarlijk virus. Dat is zeker lastig, wanneer die medewerkers (of huisgenoten) in een risicogroep vallen, waarvoor het virus extra riskant is. Dat betekende dat een klein aantal medewerkers in 2020 enkel digitaal ‘aanwezig’ was. Teamvorming en arbeidssatisfactie hebben geleden onder deze omstandigheden. Daarnaast was de digitale didactiek niet voor iedereen ‘gesneden koek’. Leraren die zich senang voelden in de situatie voor half maart, voelden zich ongelukkig in de nieuwe wereld waarin de leerstof op andere wijze moest worden behandeld. Niettemin heeft juist de digitale didactiek er ook toe geleid dat voor een aantal medewerkers een uitbreiding op hun repertoire is opgetreden, die vooral het inspelen op niveau- en tempoverschillen binnen een groep leerlingen verbetert.

Voor de school als systeem

Een school is niet alleen gericht op ‘uitvoering’ van het onderwijs. Een school wil zich ook ontwikkelen, zich verbeteren. Het schoolplan met daarvan afgeleid vestigingsplannen, geven richting aan die ontwikkeling. Helaas moeten we constateren dat die plannen slechts in beperkte mate zijn uitgevoerd. Alle energie ging zitten in het uitvoering geven aan het onderwijs, met vaak wisselende fysieke beperkingen als gevolg van nieuwe protocollen.

Daarnaast is het lastig om de resultaten (van de eindexamens) 2020 en straks ook 2021 te gebruiken voor analyse en aanpak. Andere wijze van aanbieden van leerstof en andere (digitale) toetsing maken het moeilijk om vergelijking met voorgaande jaren valide te maken. Overigens houdt ook de inspectie daarmee rekening in haar resultatenmodel. Blijft staan dat kwaliteitsverbetering van het onderwijs lijdt onder Corona, niet alleen vanwege de beperkingen in het onderwijsproces, maar ook door de beperkingen in de vergelijkbaarheid van resultaten.

De gezonde lijn in de bedrijfsvoering is doorgetrokken. Er is een gezond meerjarenperspectief voor de begroting, met een goed verklaarbare dip in 2022. De realisatie in 2020 ligt boven de begroting (245K in plaats van 166K). Voor het overige verwijs ik naar het financieel verslag.

Configuratie SCOG/CSG

In april werd duidelijk dat de bestuurlijke toevoeging van het Maartenscollege inclusief International School niet gerealiseerd kon worden. Daarmee had een mooie stap gezet kunnen worden in het verder toekomstbestendig maken van onze stichting. De samenwerking met VCOG, primair onderwijs, is wel verder verkend maar heeft vooralsnog niet geleid tot concrete stappen. Wie weet wat 2021 brengt.

Leerlingenaantal

Voor de langere termijn blijft het zoeken naar vergroting van de Stichting SCOG van belang. Daarmee kan de positie van de stichting in strategisch opzicht nog versterken, met gunstige effecten op onderwijsaanbod en onderwijskwaliteit aan de ene kant en aan de andere kant versterking van de positie als werkgever en spreiding van mogelijke financiële risico’s. We zien in april 2021 dat Corona een grillige invloed heeft op de aanmeldingen per CSG-vestiging. Het is zaak om samen met andere besturen in de stad te kijken hoe we voor meer stabiliteit bij alle partners kunnen zorgen.

Hoop

Voor 2021 hopen we, bij succesvolle bestrijding van Corona, langzaam weer naar ‘business as usual’ te kunnen terugkeren. Met enige nuancering. Het weer oppakken van ontwikkelingen in het kader van schoolplan en vestigingsplannen kan versterkt worden door ervaringen van de afgelopen tijd. Op het punt van digitale didactiek, op het punt van versterkte aandacht voor sociaal-emotionele processen bij leerlingen en niet in de laatste plaats door de middelen die nu ter beschikking zijn gesteld voor het bestrijden van Corona-achterstanden zo in te zetten, dat er ook duurzame kwaliteitsverbetering optreedt voor de school als geheel.

Nol Benders

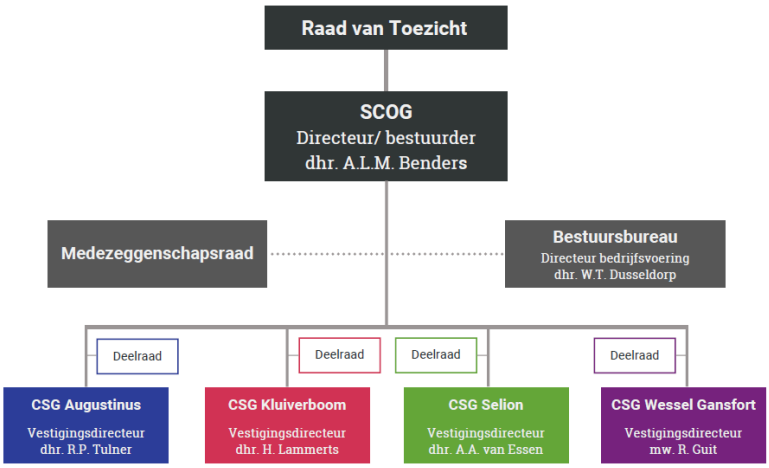
directeur/bestuurder CSG/SCOG

1. Gegevens organisatie

Naam:	Stichting Christelijk Onderwijs Groningen
KvK-nummer:	40026490
Bezoekadres:	Eenrumermaar 4, 9735 AD Groningen
Postadres:	Postbus 9475, 9703 LR Groningen
Telefoonnummer:	050-5742766
Emailadres:	bestuur@csg.nl
Website:	www.csg.nl
Directeur/bestuurder:	Drs. A.L.M. Benders
Raad van Toezicht:	J.K. Lindemulder (voorzitter) Mr. J.F.H. Terpstra (secretaris) K.H.J. Antuma A.J. Bennink Drs. B.K.P. Poede-Steenbeek Drs. G. Vels

Doelstelling:
De stichting heeft tot doel het geven van voortgezet onderwijs op christelijke grondslag in Groningen en omgeving.

Organogram:

Governance:
De SCOG hanteert de code Goed Onderwijsbestuur VO van 2019. Deze code wordt door de Raad van Toezicht en het bestuur nageleefd. In het verslagjaar 2019 hebben er zich geen zaken voorgedaan die afwijken van de code.

2. Verantwoording directeur/bestuurder

2.1 Organisatie

2.1.1 Stand van zaken

De organisatiestructuur is in 2020 tegen het licht gehouden. De wens is om naar een zuiverdere scheiding tussen bestuur en directie toe te werken. Daarnaast is het uitbreiden van het mandaat van de vestigingsdirecteuren onderwerp van gesprek, evenals een grotere verantwoordelijkheid van de directeuren op de aan hen toegewezen portefeuille. Dit model is nog in discussie met de medezeggenschap, definitieve besluitvorming kan wellicht in 2021 plaatsvinden. In het huidige model is het beleidsvormend orgaan het directieoverleg, waarin de vestigingsdirecteuren en de directeur bedrijfsvoering onder leiding van de directeur/bestuurder de belangrijkste vraagstukken bespreken. De directeur/bestuurder stelt het beleid vast, gehoord hebbende de opvattingen van de directeuren. Op deze wijze is er een goed evenwicht tussen enerzijds de centrale koers van CSG en anderzijds de vestigingsspecifieke ambities en vraagstukken.

2.1.2 Strategische positie in de regio

Demografische ontwikkeling

De stad Groningen kent een demografische ontwikkeling van 12% groei in de basisgeneratie tot 2030. Daaruit kunnen we met vier vestigingen putten. Buiten Groningen is er sprake van krimp van leerlingen, die in genoemde periode afhankelijk van de gemeente tussen de 10% en 35% bedraagt. Omdat een aanzienlijk deel van onze populatie vanuit de Ommelanden komt om op onze stadse vestigingen onderwijs te volgen, zal de groei in de stad de krimp in de Ommelanden niet geheel neutraliseren.

Daling leerlingenaantal

Rekening houdend met bovenstaande, verwachtten we al enige jaren een lichte daling van het leerlingenaantal met ongeveer 0,5% op jaarbasis. Op 1 oktober was de daling beperkt zichtbaar. Tegenover het verlies van leerlingen vanwege de sluiting van de vestiging Winsum stond een lichte versterking van het marktaandeel in de stad. Er stonden op 1 oktober 2020 exclusief vavo 2.821 leerlingen ingeschreven bij de CSG. De aanmeldingen voor 2021 laten een grillig beeld zien. De aanmeldingen voor het eerste leerjaar op de vier stadse vestigingen lopen in totaal terug met 37. Tegenover teruglopende aanmelding op CSG Kluiverboom, CSG Wessel Gansfort en CSG Selion staat een explosieve toename op CSG Augustinus. Een mogelijk oorzaak is de digitale versie van de voorlichting en de open dagen.

Winsum

De vestiging Winsum is per 1 augustus 2020 ‘overgedragen’ aan het Hogeland College. Daarmee stoppen de onderwijsactiviteiten van CSG in de Ommelanden en kent CSG/SCOG alleen nog maar vestigingen in de stad Groningen

Stad Groningen

Afgelopen jaar zijn vanwege de Corona-pandemie geen verdere stappen gezet in de samenwerking in het gebouw Kluiverboom. Zowel CSG Kluiverboom als Werkman vmbo (openbaar onderwijs) zoeken naar mogelijkheden om onderwijsaanbod en aantrekkingskracht van vmbo, in het bijzonder basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg, te versterken. In 2021 wordt dit proces weer opgepakt.
In de stad heeft een drietal besturen de samenwerking opgepakt rondom Sterk Techniek Onderwijs. Het betreft de Gereformeerde Scholengroep Gomarus, het Openbaar Onderwijs en CSG/SCOG. De bedoeling

van het project is om de keuze voor technische profielen te versterken en de kwaliteit van het onderwijs in deze profielen te verbeteren. Behalve samenwerking tussen de drie genoemde schoolbesturen zijn ook de MBO-instellingen in Groningen en locaal en regionaal bedrijfsleven betrokken.

2.1.3 Christelijke identiteit

Universele waarden

De CSG is een open christelijke school en biedt medewerkers, leerlingen en ouders ruimte voor een eigen invulling van de (christelijke) identiteit. In de CSG-vestigingen voelen mensen zich aangesproken door universele waarden als respect, waardering, zorg, aandacht en betrokkenheid. Aan deze waarden geven de vestigingen op eigen wijze een fundament. De medewerkers leven die waarden voor en dragen die uit.

Respect en waardering

In de praktijk van alledag betekent dit dat op alle CSG-scholen ieder individu als een uniek en waardevol mens wordt gezien, dat respect en waardering verdient. Het christelijke karakter van de school wordt verder zichtbaar in de dagopeningen, de kerst- en paasviering en in de inhoud van het vak godsdienst/levensbeschouwelijke vorming.

2.1.4 Onderwijsaanbod per vestiging in 2020

CSG Augustinus	Mavo, havo, atheneum, atheneum verrijkt. In de onderbouw worden talentstromen aangeboden
CSG Selion	Vmbo-bb, vmbo-kb, vmbo-tl, vmbo Facet-groepen met extra ondersteuning
CSG Kluiverboom	Vmbo-bb, vmbo-kb, vmbo-tl met mogelijkheden voor extra ondersteuning
CSG Wessel Gansfort	Mavo, havo, atheneum, atheneum+
CSG WINSUM	Mavo, onderbouw vmbo-kb en havo

2.1.5 Samenwerking

Passend onderwijs

In 2020 heeft CSG het Samenwerkingsverband Ommelanden verlaten, aangezien de vestiging Winsum is overgedragen. Dat betekent dat CSG alleen nog deelneemt aan het samenwerkingsverband stad. In dat samenwerkingsverband is op 1 januari 2020 het stichtingsmodel omgezet in een verenigingsmodel, met een eigen directeur/bestuurder en een Raad van Toezicht. Vanuit Governance heeft CSG deze stap van harte ondersteund omdat er een betere scheiding is aangebracht tussen de belangen van het samenwerkingsverband als totaal en individuele schoolbesturen.
Alle CSG scholen hebben hun ondersteuningsprofiel uitgewerkt en rusten docenten toe om de kwaliteit van ondersteuning te verbeteren. De CSG-scholen vragen zogenaamde arrangementen aan om de ondersteuningsactiviteiten te kunnen uitvoeren en tegelijkertijd verantwoording te kunnen afleggen over inhoud en omvang daarvan.

CSG Expertisecentrum

De CSG heeft een centraal punt waaruit de vestigingen diensten en advies kunnen betrekken op het gebied van passend onderwijs. Zo ontstaat cumulatie van kennis en ervaring die voor de school als geheel bruikbaar is. Medewerkers van het expertisecentrum worden ingezet op de vestigingen om ondersteuning voor de leerlingen optimaal vorm te geven. De kwaliteit van het Expertisecentrum wordt in toenemende mate gewaardeerd vanuit de vestigingen. Tegelijkertijd is het Expertisecentrum ook borging van kwaliteit in de ondersteuning door de CSG. De in 2020 benoemde nieuwe teamleider van het expertisecentrum heeft de ontwikkelingen voortvarend opgepakt waardoor continuïteit gewaarborgd is.
Het expertisecentrum is ondergebracht in het gebouw van CSG Selion. De vestigingsdirecteur van CSG Selion is de portefeuillehouder passend onderwijs.

Samenwerking met vervolgonderwijs

De initiatieven tot inhoudelijke samenwerking met andere schoolsoorten zijn voortgezet. Met MBO- en HBO-instellingen in de stad Groningen worden door alle stadse CSG-vestigingen samenwerkingsactiviteiten vorm gegeven. CSG Wessel Gansfort en CSG Augustinus werken aan Grenzenloos leren samen met onze leerlingen en leerlingen en studenten van Alfa-college, Noorderpoort en Hanzehogeschool.

Samenwerking met toeleverend onderwijs

Inhoudelijke samenwerking met PO en SO staat hoog op de agenda en daarvoor is een aantal samenwerkingsactiviteiten uitgevoerd, met de stichtingen VCOG en SCSOG. Er wordt samengewerkt rondom hoogbegaafde en handbegaafde leerlingen in het PO.

Samenwerking op personeel gebied

Op personeel gebied is de samenwerking met 3 andere besturen in de regio stopgezet, te weten Vincent van Gogh College in Assen, Scholengemeenschap Ubbo Emmius in Stadskanaal e.o. en Roelof van Echten College in Hoogeveen. Deze samenwerking is vervangen door een provincie-brede samenwerking gericht op de instroom van voldoende bevoegde docenten (Regionale Aanpak Lerarentekort) en instroom van andere functionarissen in het onderwijs (Regionale Aanpak Personeelstekort). Naast de aanpak van tekorten wordt ook de samenwerking gezocht in professionalisering en ontwikkeling van personeel. De lerarenopleiding eerstegraads (RUG) en tweedegraads (NHL) zijn intensief betrokken bij deze samenwerking.

Schoolbesturen Groningen

Alle schoolbesturen in Groningen zijn vertegenwoordigd in een breed bestuurlijk overleg. Dit overleg, onder regie van de wethouder, heeft als doel positieve impulsen aan het onderwijs te geven in het kader van projecten als het Groninger Onderwijspact en Groningen Onderwijsstad.
Daarnaast is CSG lid van het platform VO-MBO in de provincie Groningen. Dit platform heeft als doel onderwijsvoorzieningen in de provincie gezamenlijk overeind te houden en de aansluiting VO-MBO te verbeteren. Het platform besteedt in het bijzonder energie aan het in stand houden en verbeteren van het technisch beroeps onderwijs in de provincie.

Samenwerking bedrijfsleven (OTP)

CSG participeert in een platform waarin onderwijs en bedrijfsleven elkaar ontmoeten. De doelstelling is dat alle leerlingen zoveel mogelijk kennis maken met bedrijven en sectoren, in het kader van oriëntatie op opleidingen en beroepen (LOB). Vooral voor de leerlingen die buiten de beroepsgerichte stroom (BL en KL) vallen is dit een belangrijke aanvulling op het vaak theoretische programma**.**

2.1.6 Besturingsfilosofie

Verantwoordelijk voelen en zijn

De besturingsfilosofie van de CSG heeft als uitgangspunt dat een breed gedragen gevoel van ‘eigenaarschap’ de motivatie en prestatie verhoogt. Medewerkers en leerlingen die zich verantwoordelijk voelen en verantwoordelijk zijn maken de school tot wat hij is: een goede plek om te leren en te leven. Om dit te bereiken streeft de CSG ernaar verantwoordelijkheden laag in de organisatie te beleggen. Het adagium luidt: decentraal, tenzij!

Koers bepalen

De vestigingsdirecties zijn verantwoordelijk voor de onderwijskundige koers van hun vestiging, maar niet dan nadat daarover uitvoerig is gecommuniceerd met de betrokken specialisten: de leraren. Als het gaat om het specifieke opleidingen-aanbod per vestiging is afstemming met het totaal van de CSG noodzakelijk om onderlinge concurrentie te voorkomen.

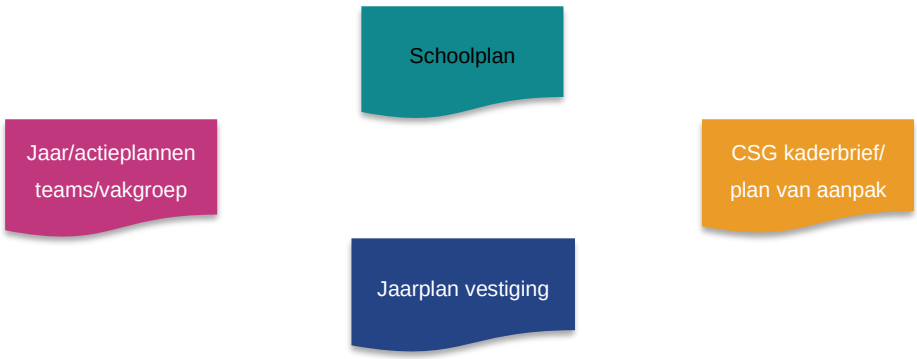
Overleg directeur-bestuurder en vestigingsdirecteuren

Voor het vaststellen van CSG-beleid wordt gebruik gemaakt van de inbreng van de verschillende vestigingen. Dat gebeurt in het overleg tussen directeur-bestuurder, directeur bedrijfsvoering en vestigingsdirecteuren. Dit overleg vindt maandelijks plaats en bestrijkt alle beleidsgebieden onderwijs, financiën, huisvesting, HRM, ICT en kwaliteitszorg.

2.1.7 Horizontale verantwoording

De school hecht aan horizontale verantwoording bij de ‘klant’ (leerlingen en ouders). De school presenteert zich bij Scholen op de Kaart en bij Vensters voor Verantwoording. Op de vestigingen zijn ouderpanels / ouderraden actief, waarmee de vestigingsdirectie regelmatig overleg voert. De bestuurder praat jaarlijks op alle vestigingen met een delegatie van ouders en leerlingen om vast te stellen waar verbeterpunten kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast worden diverse enquête-instrumenten gebruikt om tevredenheid van ouders en leerlingen in beeld te brengen.

2.1.8 Planning en beleidscyclus

Schoolplan

Landelijke trends voortgezet onderwijs

De CSG houdt zich voortdurend op de hoogte van de meest recente landelijke ontwikkelingen op het gebied van het onderwijs. Zo is zij op de hoogte van de publicaties van De Onderwijsraad, het geactualiseerd sectorakkoord VO, het vernieuwd onderzoekskader van de Inspectie VO, de ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs en de berichtgevingen van curriculum.nu. De CSG houdt bij de formulering van de onderwijskundige ambities in ieder geval rekening met de volgende vier tendensen in het onderwijs:

- Maatwerk (gepersonaliseerd leren)
- Doorgaande leerlijn (po-vo-mbo-hbo-wo)
- Kansengelijkheid
- Brede vorming van het onderwijs (kwalificatie, socialisatie, personificatie)

Vier ambities

In januari 2019 is het schoolplan 2019-2023 vastgesteld. Daarin is voor de komende jaren vastgelegd wat de ambities zijn voor de CSG. Deze ambities zijn breed geformuleerd en worden in het schoolplan omgezet in streefdoelen voor de komende planperiode.

Voor de komende vier jaren heeft de CSG een viertal ambities geformuleerd van waaruit elke vestiging het onderwijs vormgeeft. Iedere locatie geeft uiteindelijk zijn eigen kleur aan de uitwerking van de ambities binnen de vestiging. De overeenkomst tussen onze locaties is dat bij een bezoek aan onze scholen iedereen ervaart dat de leerling zich thuis mag voelen bij ons, hier mag hij groeien, verrekijken, keuzes maken en ontmoeten.

Ambitie 1: Verrekijken

Ons onderwijs geeft de leerlingen de kans om verder te kijken dan het dagelijkse stramien dat zij zo goed kennen. Wij dagen de leerling uit om te onderzoeken, te ontdekken, af en toe van perspectief te wisselen en om te verrekijken. Dit betekent dat we in ons onderwijs van binnen naar buiten kijken, eropuit trekken en de buitenwereld binnenhalen, zodat de leerling nieuwe ervaringen kan opdoen en een nieuw vergezicht krijgt. Bij ons ontdekt de leerling onverwachte kanten van zichzelf, hij ontdekt nog meer wie hij is en welke mogelijkheden de wereld hem biedt.

Ambitie 2: Kiezen

Onze huidige maatschappij is er een van snelheid en overdaad. Wij vinden het belangrijk dat de leerling in deze werkelijkheid duurzame keuzes kan maken. Hierbij speelt de continue afweging tussen effecten op korte en lange termijn een grote rol, ‘wat vind ik nu leuk’, ‘wat wil ik straks bereiken’ en ‘wat is het effect van mijn keuzes op de rest van de wereld?’. Wij stellen de leerling in staat om goede keuzes te maken, waarbij zowel keuzes maken op basis van argumenten als op basis van ervaringen in het programma zijn verwerkt.

Ambitie 3: Ontmoeten

Het oordelen op basis van herkomst, huidskleur, geslacht, religie of seksuele geaardheid draagt niet bij aan een betere wereld, maar ook niet aan een betere schoolloopbaan. Bij ons besteden wij expliciet aandacht aan het veelvuldig ontmoeten van en omgaan met de ander die anders is. Dit helpt leerlingen om in een steeds veranderende populatie, dichtbij of veraf, succesvol te zijn en relaties op te bouwen.

Ambitie 4: Groeien

Bij ons op school krijgt de leerling de ruimte om zichzelf te zijn. Daarom zetten wij naast de dagelijkse lesstof ook de persoonsvorming van de leerling centraal. We hebben aandacht voor de onzekerheden die horen bij de fase van de puberteit en we motiveren de leerling om door te zetten wanneer het moeilijk wordt. Enerzijds stimuleren wij zijn doorzettingsvermogen als er sprake is van een gebrek aan motivatie of interesse. Anderzijds helpen wij de leerling zijn capaciteiten op alle vlakken en alle niveaus te accepteren, ook als de leerling hierover in eerste instantie teleurgesteld is. Wij vinden het een bewijs van doorzettingsvermogen als de leerling de teleurstelling een plek geeft en zijn weg vindt in wat wel tot zijn mogelijkheden behoort. Uiteindelijk sluit iedere leerling zijn vakken in het voor hem hoogst haalbare niveau af. Aan het eind van de rit is de leerling zich bewust van zijn kennis en persoonlijke groei en mag hij met trots zijn diploma in ontvangst nemen.

Jaarplan

De ambities en streefdoelen uit het schoolplan zet elke vestiging om naar concreet meetbare doelen in de jaarplannen voor de komende 4 jaar. Elke vestiging kan daarbij uitvoeringskeuzes maken die passen bij de eigen leerling populatie en faseren in tijd.

De vestigingsdirecteur schrijft voorafgaand aan het nieuwe schooljaar, op basis van het schoolplan en de begroting, een jaarplan voor de vestiging. De directeur-bestuurder stelt dit vast nadat hij advies van de directeur bedrijfsvoering heeft ontvangen in relatie tot de bedrijfsvoering. Het is een richtinggevend document voor het werken binnen de vestiging. De vestigingen evalueren het jaarplan met alle medewerkers. De voortgang wordt regelmatig gemonitord door de directeur/bestuurder.

Vestigingsdirecteuren leggen aan het eind van het jaar verantwoording af aan de directeur-bestuurder. De jaarplannen lopen volgens de ritmiek van het schooljaar.

2.1.9 Kwaliteitszorg

Strategisch kwaliteitsmanagement

Het bovenschoolse team Onderwijs & Kwaliteit heeft de opdracht om de komende jaren toe te werken naar strategisch kwaliteitsmanagement dat zowel op de vestiging als op bestuurlijk niveau plaatsvindt. Dit houdt in dat we realiseren dat de CSG werkt met een duidelijk en samenhangend kwaliteitszorgsysteem. Dit systeem wordt ten eerste gebruikt om te bepalen wat de kwaliteit van het onderwijs is, daarnaast wordt het gebruikt om veranderingen en vernieuwingen te monitoren en om doelen in de toekomst te kunnen bepalen. Zowel de schoolleiding als de medewerkers hebben een onderzoekende houding en iedere medewerker analyseert op grote en kleine schaal de kwaliteit van de eigen activiteiten. Daarnaast heerst er binnen de school een professioneel werkklimaat, feedback geven en ontvangen is onderdeel van elk proces, elke medewerker heeft een lerende houding.

Kwartaalrapportage

Drie keer per jaar wordt er een gesprek gevoerd tussen directie en team Onderwijs & Kwaliteit. In de kwartaalrapportage wordt verslag gedaan over de doelen en de resultaten van de school en worden aanbevelingen beschreven. De thema's onderwijsproces (vestigingsplan, verbeterplan, Groninger gelden, onderwijstijd), ondersteuning (subsidieproject achterstanden Corona), resultaten (cijferanalyses, cohortenonderzoek) en kwaliteitszorg (strategisch kwaliteitsmanagement, scholing, kwaliteitszorg op de vestiging) staan hierin centraal.

Examencommissie
Binnen iedere vestiging is een Examencommissie benoemd conform de richtlijnen van de Onderwijsinspectie. Leden van de schoolleiding hebben geen zitting meer in de examencommissie. De examencommissie heeft de opdracht de kwaliteit van de schoolexaminering te bewaken en te bevorderen op de volgende vier aspecten: inrichting en de uitvoering van de processen, de inhoudelijke kwaliteit van de examinering, aansluiting processen en inhoud bij de visie van de school op toetsing en examinering en de waarborging van het afsluitende karakter van het schoolexamen.

Vensters voor verantwoording
De onderwijsresultaten van de verschillende vestigingen zijn terug te vinden in Vensters voor verantwoording. Het team Onderwijs & Kwaliteit analyseert de gegevens en adviseert de vestigingen over kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

2.1.10 Huisvesting

Begin 2020 is door de gemeente Groningen het Integraal Huisvestigingsplan vast gesteld. Dit geeft de langverwachte duidelijkheid met betrekking tot de Groningse onderwijshuisvesting.
CSG Augustinus is gehuisvest in een gemeentelijk monument uit de jaren ’50 van de vorige eeuw. De huisvesting scoort met name laag op functionele kwaliteit, gezondheid en duurzaamheid. In de periode 2024-2027 is een levensduur verlengende renovatie (transformatie) gepland die het gebouw op nieuwbouwkwaliteit moet brengen. Voor de overige gebouwen is op lange termijn alleen een technische upgrade gepland. In diverse gebouwen is bij de vervanging van de verlichting gekozen voor energiezuinige Ledverlichting. In verband met Corona is de geplande vervanging van de ketel in het gebouw van CSG Wessel Gansfort in 2020 verschoven naar 2021.

2.1.11 ICT

De CSG ziet dat de inzet van ICT in de klas de kwaliteit van de lessen kan vergroten en de resultaten van de leerlingen kan versterken. In 2017 zijn de kaders waarbinnen de vestigingen een eigen invulling kunnen geven aan het gebruik van ICT in de lessen vastgesteld.

"Cloud first" blijft voor CSG belangrijk. In 2019 is een start gemaakt met de transitie van het gebruik van traditionele ICT infrastructuur naar cloud-producten. Als gevolg van de coronacrisis in 2020 is er een versnelling opgetreden in het lesgeven op afstand. Door de behoefte aan het lesgeven op afstand is de migratie naar cloud-oplossingen versneld ingezet en afgerond. De eerste stappen zijn gezet om naar een "cloud only" strategie te migreren.
Door te werken in de cloud verkleinen we veiligheidsrisico’s en vergroten we de mogelijkheden om vanaf allerlei plekken te werken. De CSG zoekt een balans tussen het gebruik van cloud-oplossingen en het beschermen van privacy van leerlingen, ouders en medewerkers.
Twee CSG-docenten hebben een taak gekregen om digitale didaktiek verder uit te werken en daarmee alle vestigingen te ondersteunen in deze ontwikkeling.

2.1.12 Klachten

Van twee klachten uit 2019 is een uitspraak ontvangen van de klachtencommissie. In 2020 zijn geen nieuwe klachten ingediend.

aantal	indiener	onderwerp	resultaat
1	Ouder / leerling	Onvoldoende (passend) onderwijsaanbod	Afgerond. Gedeeltelijk gegrond verklaard
1	Ouder / leerling	Onvoldoende (passend) onderwijs	Afgerond. Gegrond verklaard

2.1.13 Informatiebeveiliging en Privacy - IBP

De CSG is goed op weg om informatiebeveiliging en privacybescherming over de volle breedte van de organisatie te waarborgen. Het doorgroeien naar het gewenste volwassenheidsniveau zoals beschreven in het IBP Meerjarenplan zal nog tijd in beslag nemen. Belangrijke elementen uit het meerjarenplan zijn het verder ontwikkelen van beleidsdocumenten en het vergroten van bewustwording.
De CSG trof in 2020 aantoonbare maatregelen om te waarborgen dat de verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming met de AVG wordt uitgevoerd. In het kader van verbetering van informatiebeveiliging is de nodige twee-factor authenticatie toegepast op leerling- en personeelssystemen. In januari 2020 is gestart met een bewustwordingscampagne in de vorm van themamaanden gerelateerd aan de in november 2019 aangenomen IBP-gedragscode voor personeel. De oorspronkelijk planning hierbij van januari tot juli is door de Coronacrisis gedwarsboomd; in de eerste maanden van het schooljaar 2020-2021 zijn de twee resterende thema's aangepakt. Het in de Coronacrisis vanaf maart opgestarte online thuisonderwijs heeft geleid tot nieuwe vormen van verwerkingen van persoonsgegevens die door de CSG in kaart zijn gebracht en vastgelegd in beleid dat begin 2021 de inspraakprocedure heeft doorlopen. In 2020 zijn er geen beveiligingsincidenten bekend geworden waarvan het nodig was deze als datalek bij de Autoriteit Persoonsgegevens te melden.

2.2 Onderwijsprestaties

Aan het eind van deze paragraaf zijn de onderwijsresultaten van de vier CSG vestigingen over 2020 zichtbaar.
De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt de onderwijsresultaten van het voortgezet onderwijs met het Onderwijsresultatenmodel. Het Onderwijsresultatenmodel bestaat uit vier indicatoren: onderwijspositie t.o.v. het basisschooladvies, de onderbouwsnelheid, het bovenbouwsucces en de examencijfers. Er wordt een driejaarsgemiddelde berekend voor elk van de vier indicatoren. Het jaar 2020 betreft een berekening over de schooljaren 17-18, 18-19 en 19-20.

In de jaarlijkse risicoanalyse van de Inspectie van het onderwijs kwam naar voren dat er in 2020 sprake was van dalende onderwijsresultaten, hiervoor ontving CSG een attendering en een waarschuwing op verschillende indicatoren en onderwijssoorten.
Een waarschuwing betekent dat de onderwijsresultaten boven de norm zijn op basis van het driejaarsgemiddelde, maar gemiddeld over de afgelopen twee jaar onder de norm. Dit laatste is het geval

wanneer voor minimaal twee indicatoren het gewogen gemiddelde over de afgelopen twee jaar onder de norm ligt.
Een attendering betekent dat de onderwijsresultaten boven de norm zijn op basis van het gemiddelde over de afgelopen drie jaren, maar onder de norm op basis van de gegevens in het meest recente jaar. Dit laatste is het geval wanneer minimaal twee indicatoren in het meest recente jaar onder de norm scoren.

CSG Wessel Gansfort kreeg een waarschuwing op de indicatoren onderbouwsnelheid en bovenbouwsucces bij vmbo-tl en havo en vwo. Daarnaast een waarschuwing op de examencijfers bij vmbo-tl.
CSG Augustinus kreeg een waarschuwing op de indicatoren bovenbouwsucces en examencijfers bij de havo en een waarschuwing op onderbouwsnelheid en bovenbouwsucces bij het vwo.
CSG Selion kreeg een attendering op de onderwijssoort vmbo-tl.

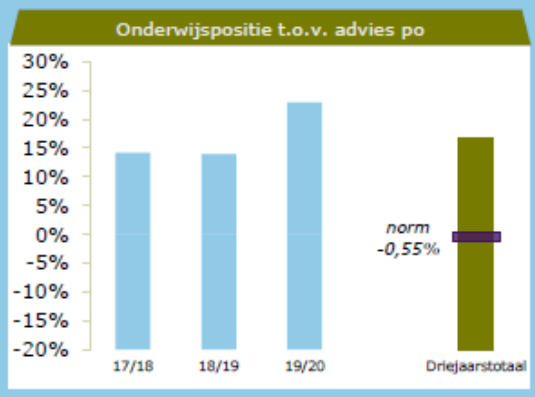
Naar aanleiding van deze risico's zijn er verbeterplannen opgesteld om de resultaten te verbeteren en wordt de voortgang hiervan gemonitord.

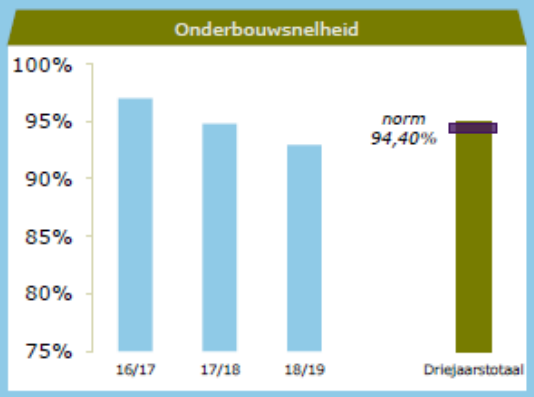
Onderwijsresultaten 2020

CSG Wessel Gansfort 9731 BW Groningen 14RP-0

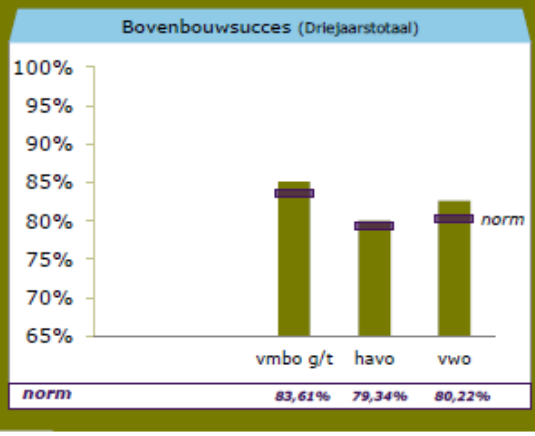
Stichting Christelijk Onderwijs Groningen

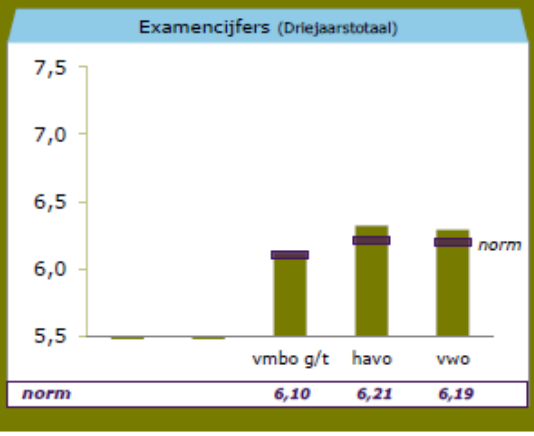
ONDERBOUW

BOVENBOUW

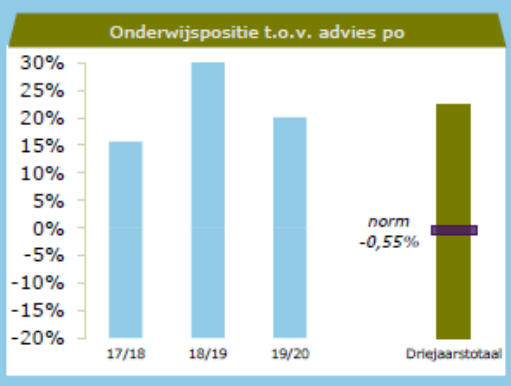

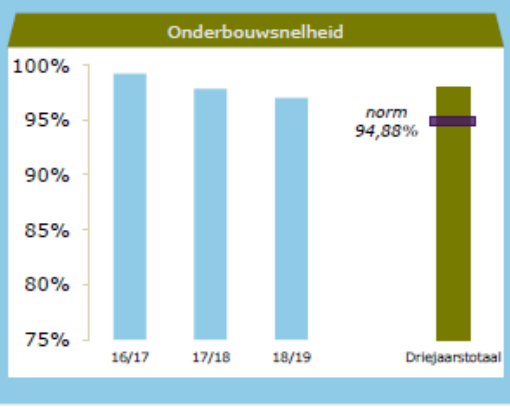
Onderwijsresultaten 2020

CSG Augustinus 9726 GP Groningen 14RP-1

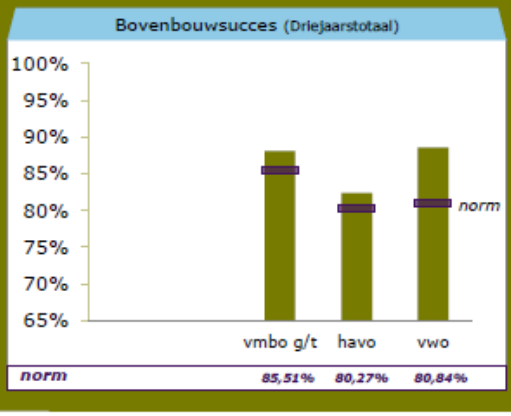
Stichting Christelijk Onderwijs Groningen

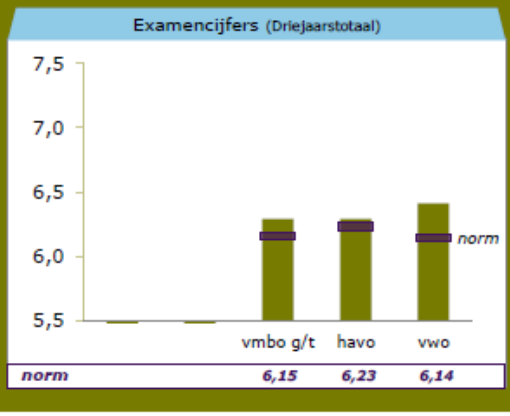
ONDERBOUW

BOVENBOUW

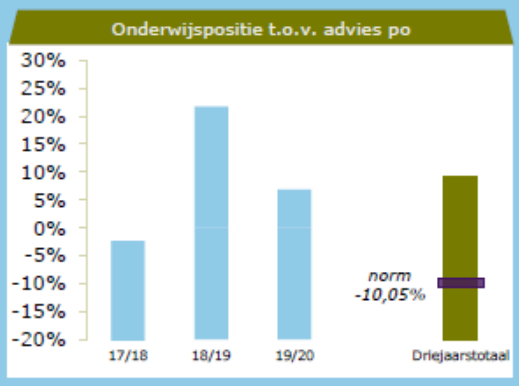

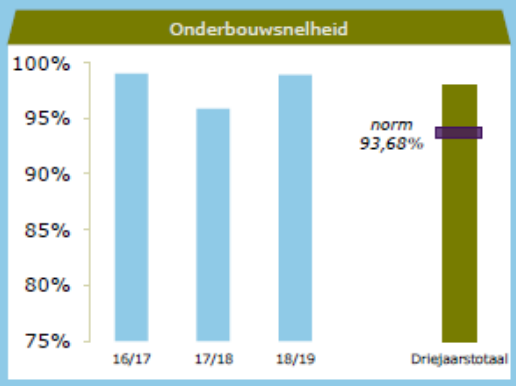
Onderwijsresultaten 2020

CSG Kluiverboom 9732 KZ Groningen 14RP-2

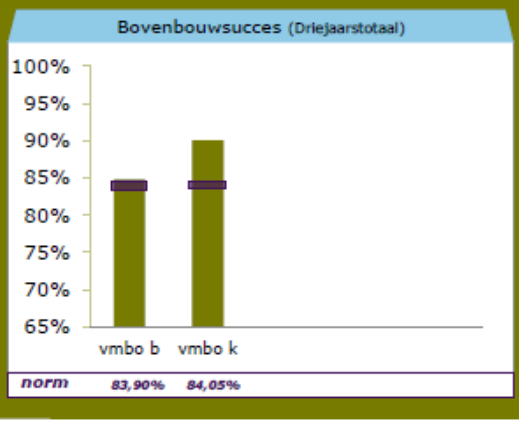
Stichting Christelijk Onderwijs Groningen

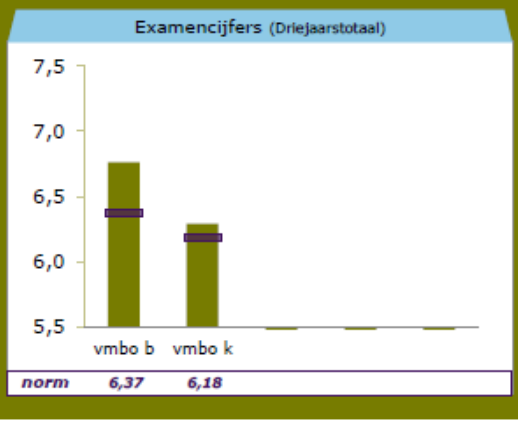
ONDERBOUW

BOVENBOUW

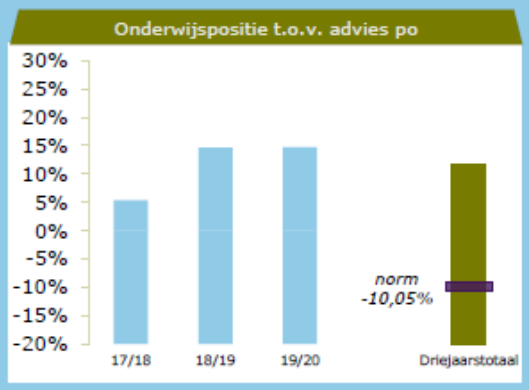

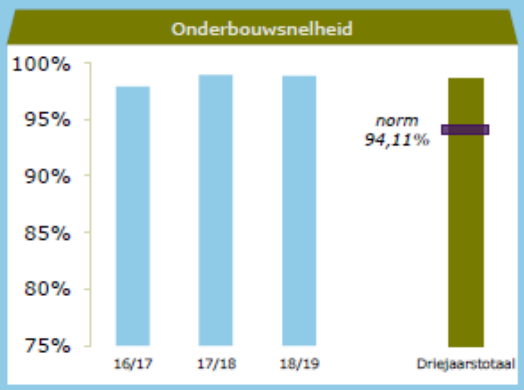
Onderwijsresultaten 2020

CSG Selion 9743 BG Groningen 14RP-3

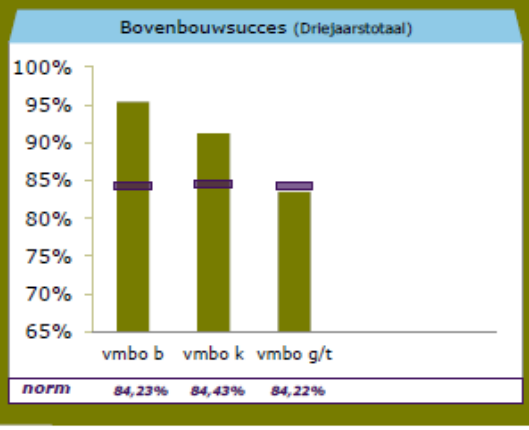
Stichting Christelijk Onderwijs Groningen

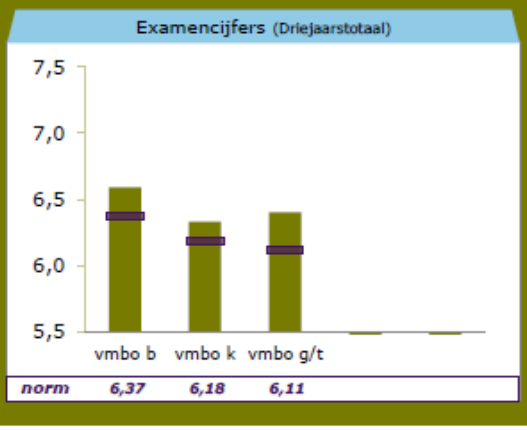
ONDERBOUW

BOVENBOUW

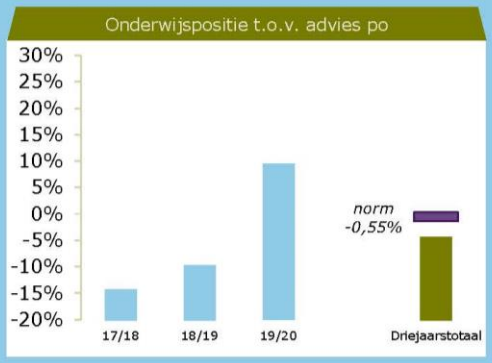

Onderwijsresultaten 2020

CSG Winsum 9951 HX Winsum Gn 14RP-4

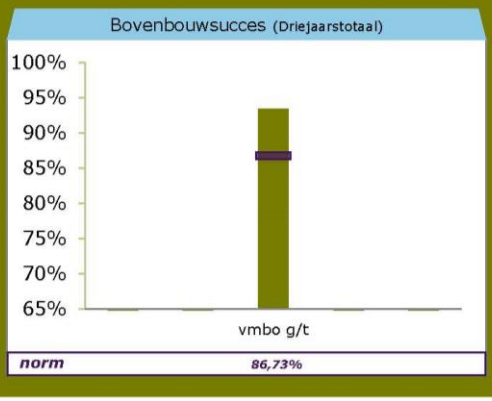
Stichting Christelijk Onderwijs Groningen

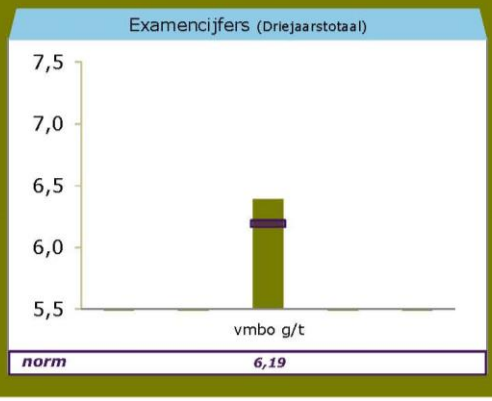
ONDERBOUW

BOVENBOUW

2.3 Personeel en HRM

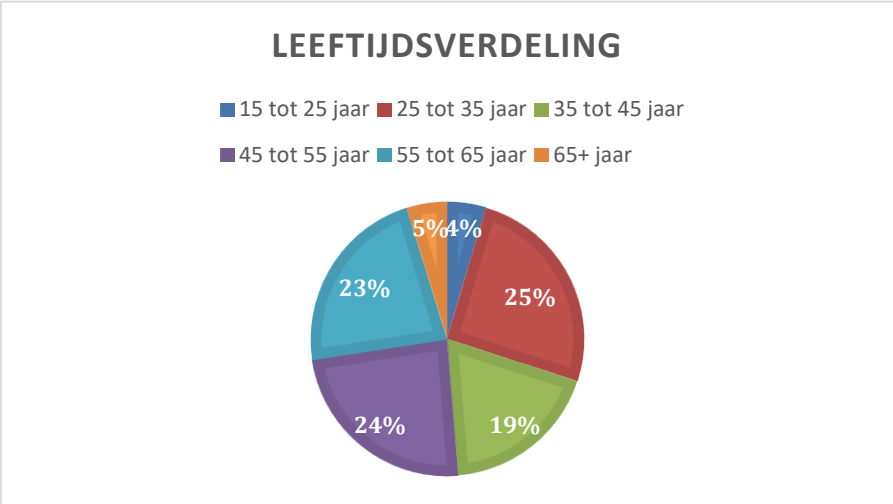
2.3.1 Personele bezetting

“Onderwijs is het fundament van de samenleving.” Dit onderwijs staat of valt bij de inzet, kwaliteit en betrokkenheid van onze medewerkers. De CSG geeft inhoud en vorm aan aantrekkelijk, kwalitatief hoogwaardig en passend onderwijs in Groningen. In het afgelopen jaar, waarin we geconfronteerd werden met nieuwe personele uitdagingen vanwege het Covid-19 virus, bleek dat we over flexibel en ontwikkelingsgericht personeel beschikken. We zijn blij dat we het schooljaar konden starten met een complete groep docenten, waarvan sommigen in opleiding. Vanaf 16 maart werd het lesgeven en werken (deels) online vormgegeven. Dat vraagt andere vaardigheden.
De afronding van het werk op de vestiging Winsum en de overdracht van het personeel van deze vestiging is goed verlopen. Vrijwel alle personeelsleden van de vestiging zijn nu in dienst van de Stichting Lauwers en Eems.

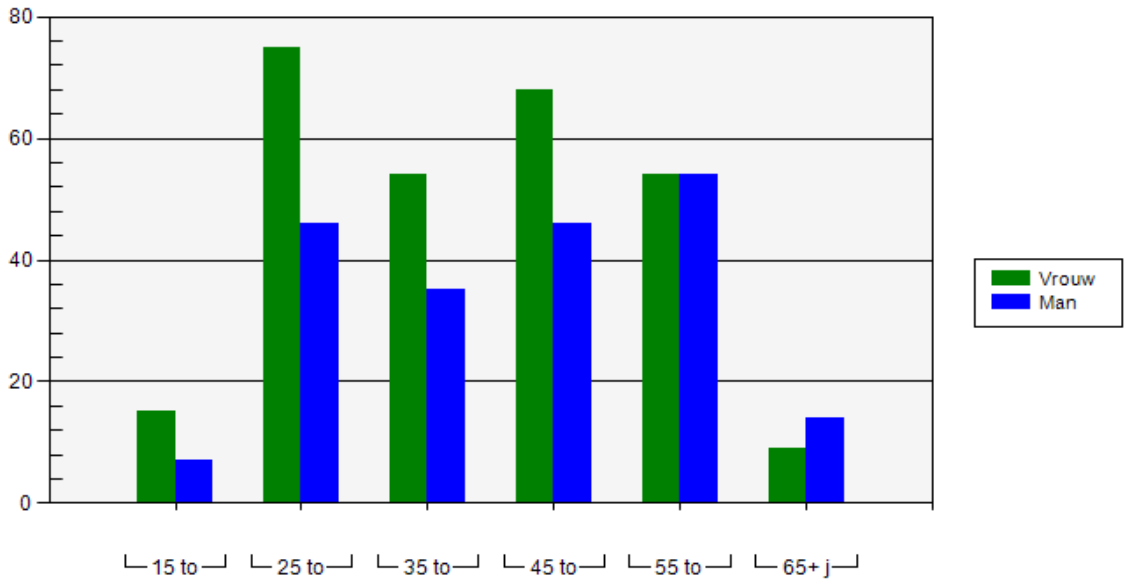
Formatie
Het formatieproces heeft ook in 2020 geleid tot een zorgvuldige afstemming van lesvraag, taakruimte én de beschikbare formatie. Docenten werden ingezet binnen de formatieruimte, zowel op lesgevende taken als overige (school-)taken.
Een onderwijsorganisatie heeft een flexibele schil nodig om te kunnen reageren op fluctuaties in de onderwijsvraag (leerlingenaantallen en keuzevakken). De verruiming van de ketenbepaling heeft ervoor gezorgd dat we meer tijdelijk personeel hebben behouden voor onze organisatie.

2.3.2. Kenmerken personeelsbestand

Leeftijdsopbouw
Het schooljaar 20/21 startte in augustus met veel jonge nieuwe docenten. Daarnaast hebben we als CSG afscheid genomen van enkele oudere medewerkers. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers in de organisatie in oktober 2020 was 44,7 jaar.

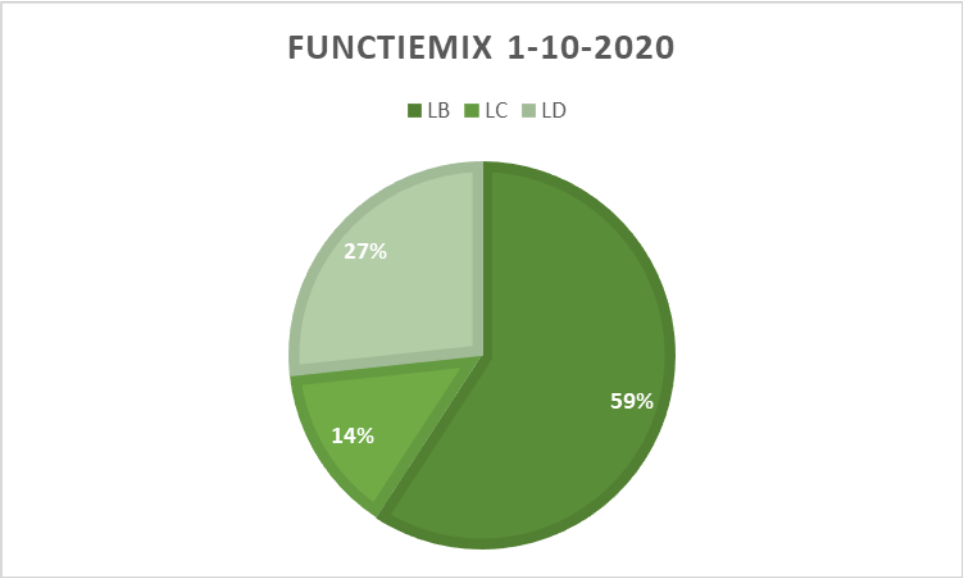
De leeftijdsverdeling over de seksen, dus het aantal mannen (blauw) en vrouwen (groen) per leeftijdscategorie, is weergegeven in onderstaande tabel. Er is een splitsing gemaakt naar leeftijdscategorie per 10 jaar.

De staafdiagrammen maken duidelijk dat er in de leeftijdscategorieën 15 tot 54 meer vrouwen dan mannen binnen het onderwijzend personeel actief zijn. Dit past binnen het maatschappelijke beeld van feminisering van het onderwijs. In het overzicht wordt het aantal personen vermeld, niet het aantal fte's.

Functiemix

CSG streeft ernaar om inkomsten en uitgaven in het kader van functiemix in balans te houden. Op grond van het personeelsbestand op 1 oktober 2019 kon de CSG nog een aantal benoemingen in LC- en LD-functies doen. De functiemix ziet er nu als volgt uit: LB 59%, LC 14% en LD 27%. Voor de komende jaren is het doel de verhouding LC en LD nog beter in balans te brengen. Bij een volgende sollicitatieronde in het kader van de functiemix zullen er daarom vooral LC-vacatures uitgezet worden.

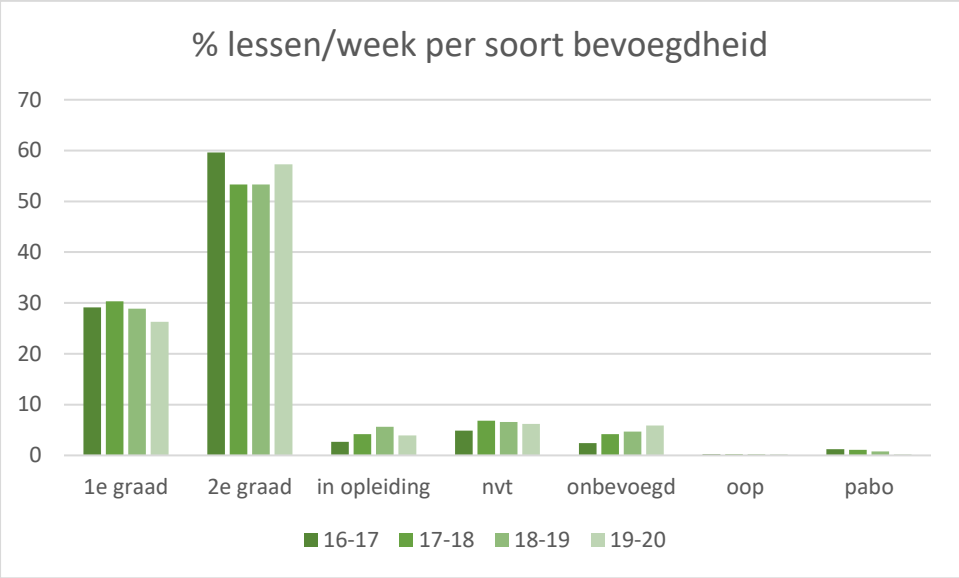

Bevoegdheid van docenten

Het personeelsbeleid is gericht op het vinden, binden en boeien van bevoegd personeel. Naast collega's die een tweede graads bevoegdheid hebben behaald, zijn er enkele collega's die een brede VMBO onderbouwbevoegdheid hebben behaald. In onderstaande overzicht valt dit onder het tweede graads gebied. Daarnaast zijn er personeelsleden in opleiding. De Covid 19 maatregelen hebben ook bij enkele in opleiding zijnde docenten voor vertraging in de studie gezorgd. Het uiteindelijke doel is dat alle docenten met een onderwijsbevoegdheid voor de klas komen te staan.

Er is een groep onderbevoegde docenten. Zij hebben een bevoegdheid voor één vak, maar niet altijd voor elk vak waarin zij lessen verzorgen. Dit gebeurt om reden dat het voor de pedagogische relatie met de leerling belangrijk is het aantal gezichten voor de groep beperkt te houden. Zeker in de VMBO onderbouw is dit een weloverwogen keus in het belang van de leerling.

Het percentage (on-)bevoegd gegeven lessen is weergegeven in de grafiek.

- nvt:. lessen waar geen bevoegdheid voor is, zoals talentstroom, mentorles, ondersteuningsles, LOB
- onbevoegd: inclusief onder-bevoegd (bevoegd voor ander vak of pabo-achtergrond)
- oop: inzet ondersteunend personeel bij bijvoorbeeld talentstroom

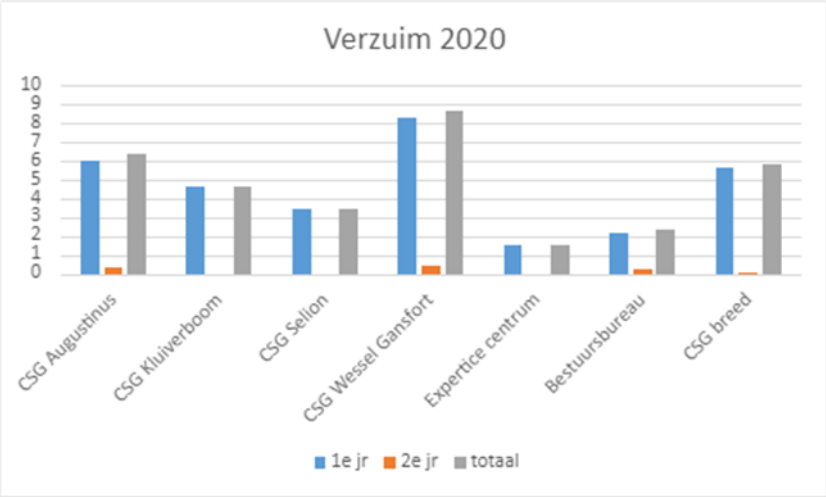
2.3.3 Verzuim en preventie

In 2020 bleef de aandacht voor en sturing op het verzuimgedrag van medewerkers. Dit jaar kregen we echter vanaf februari de uitdaging van het Covid-19 virus erbij. Niet alleen waren er collega's ziek, ook moesten ze verzuimen vanwege Corona-gerelateerde klachten. Bij enkele medewerkers was er sprake van langdurig verzuim, dit verzuim was niet werk gerelateerd.

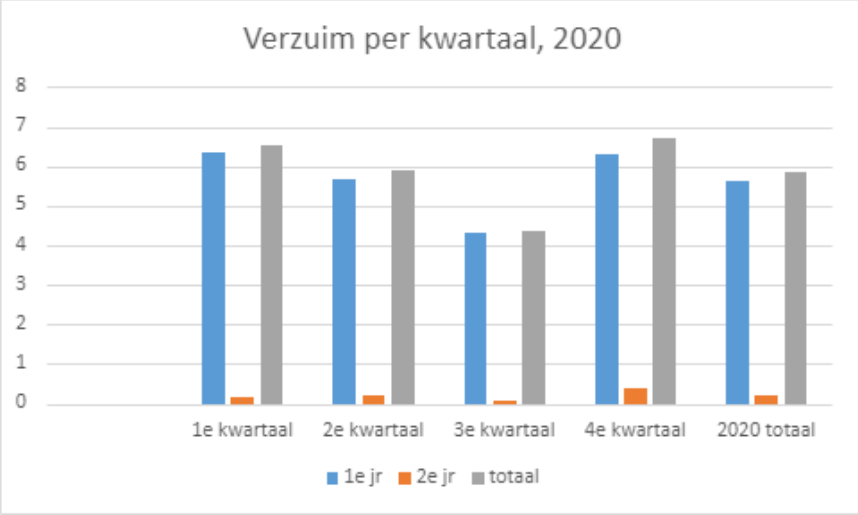
Het vroegtijdig signaleren, interveniëren én demedicaliseren van het verzuim leidt tot een beter inzicht in het ziekteverzuim. Leidinggevenden pakken hun rol om samen met hun medewerkers te werken aan een spoedig herstel. De afdeling hrm geeft daarbij gevraagd en ongevraagd steun en advies. Advies kan betrekking hebben op de inzet van een interventie zoals leefstijladvies of coaching bij het uit balans raken van de medewerker.
Omdat er veel wisselingen zijn geweest in de leidinggevende functies, is geadviseerd om een training verzuimaanpak opnieuw aan te bieden aan alle leidinggevenden.

Verzuimcijfers

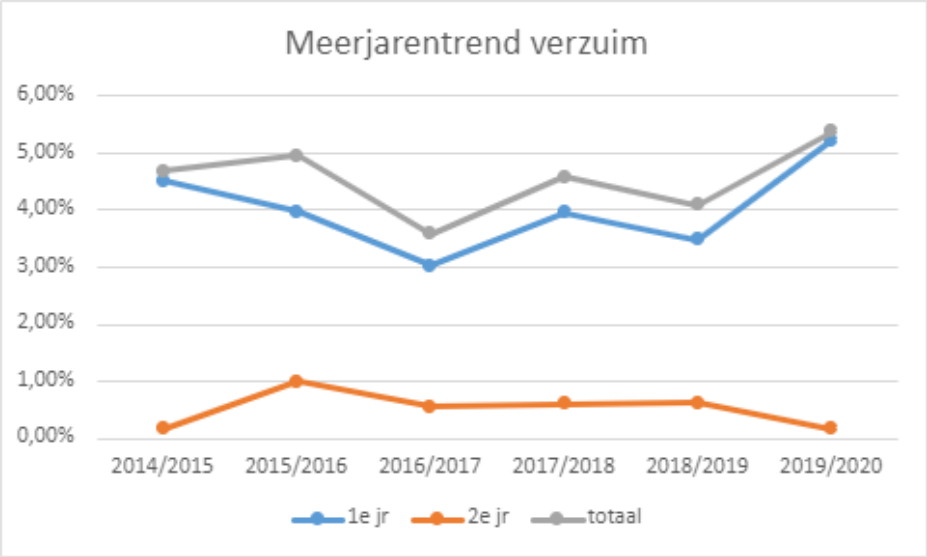
Het verzuimpercentage over 2020 per vestiging is in onderstaande staafdiagram weergegeven.

Het verloop van het verzuim in 2020 voor de gehele CSG per kwartaal is hieronder weergegeven.

Hieronder is de meerjaren trend van het gemiddelde verzuimpercentage tot en met schooljaar 2019/2020 te zien.

Het percentage langdurig verzuim blijft mooi stabiel en is afgelopen jaar zelfs afgenomen. Enkele collega's kregen een gedeeltelijke WGA erkenning en stroomden daarmee het langdurig verzuim uit. Helaas laat het totale verzuimpercentage weer een stijging zien. De effecten van de griepgolf, waarvan later blijkt dat er sprake is van een Corona pandemie, draagt bij aan deze stijging. Echter het totale verzuim ligt nog net onder de benchmark van VOION, waarbij het gemiddelde verzuim in het VO 5,6% is. Dit percentage is exclusief het Corona-effect.

2.3.4 Beleid

Het hoofd HRM is samen met de portefeuillehouder HRM verantwoordelijk voor het personeelsbeleid. Zij voeren structureel overleg waarbij de meerjaren hrm-beleidsagenda leidend is. Blijvende aandacht is er voor de gevolgen van krimp op een duurzame organisatie en de werving- en selectie van personeel. Daarnaast is er een welzijnsonderzoek uitgevoerd onder het personeel. Het geactualiseerde integraal personeelsbeleid is opgesteld en kan na instemming van de pMR worden vastgesteld.
Regionaal werkt de CSG actief mee aan de Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL) en Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP), waarin de besturen die vertegenwoordigd zijn in het VO-MBO platform Groningen samenwerken om goed onderwijs nu en in de toekomst te kunnen garanderen.

2.3.5 Professionele ontwikkeling

De vestigingsdirecteuren zijn integraal verantwoordelijk voor hun vestiging en daarmee ook voor scholing, kwaliteitsbevordering en verdergaande professionalisering van hun personeel. De CSG wil aantrekkelijk, kwalitatief hoogwaardig en passend onderwijs bieden. De kwaliteit van onderwijs hangt mede samen met de kwaliteit van hen die onderwijs verzorgen. Daarom wordt er op iedere vestiging inhoud gegeven aan professionalisering, door de training Veerkracht voor docenten en door vestigingsstudie(mid)dagen. Helaas kon de CSG brede studiedag niet doorgaan in verband met de maatregelen vanwege de Corona pandemie. Natuurlijk wordt op sectieniveau en op individueel niveau gestuurd op deskundigheidsbevordering, zij het dit jaar meer digitaal. Tijdens het jaargesprek kunnen medewerkers en leidinggevenden verkennen welke specifieke ontwikkeling wenselijk of noodzakelijk is voor de ontwikkeling van de medewerker of het collectief. De HRM-afdeling heeft hierin een adviserende rol.
Jaarlijks wordt er op vestigingsniveau ingezet op teamvorming en samenwerking en zijn diverse werkgroepen actief in het kader van onder meer onderwijsvernieuwing en kwaliteitsverbetering. Dit jaar werden meerdere projectplannen ingediend door docenten in het kader van bijvoorbeeld de Groninger

Gelden. Ook dit kun je zien in het licht van deskundigheidsbevordering en professionele ontwikkeling. CSG breed is er een werkgroep digitale geletterdheid gestart. De Corona pandemie heeft voor een snelle eerste ontwikkeling gezorgd, die om een verdere uitwerking en professionalisering vraagt.
Verder kent de CSG een aantal centraal georganiseerde trainingen, zoals EHBO- en BHV-trainingen.

De lerarenbeurs wordt door OP-ers ingezet om een eerste of tweede bevoegdheid te halen. Het gereserveerde scholingsbudget van €600,- voor het OP en €500,- voor het OOP is niet uitgeput.

Om nog onervaren docenten te steunen en te behouden voor het onderwijs, wordt samengewerkt met de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) in het project "Inductie in het noorden". Er is budget vrijgemaakt voor dit project waarin de schoolopleiders een voortrekkersrol vervullen. Het betreft een inductietraject van drie jaar.

Er is scholingsbeleid voor zowel directie, onderwijsondersteunend als onderwijzend personeel dat verder gaat dan de CAO VO aangeeft. Leidinggevenden worden verplicht opleidingen te volgen in het kader van (onderwijskundig) leiderschap. Er wordt ook een traject aangeboden dat kan leiden tot een master in Educational Management. Een directeur en een aantal teamleiders volgt scholing in dit kader. Daarnaast zijn er professionals die een aanvullende opleiding aangevraagd hebben met het oog op een in de toekomst gewenste functie. Daarvoor wordt het scholingsbudget van de medewerker ingezet, aangevuld met extra budget. Deze medewerkers maken afspraken over voortgang en toekomstig nut voor de organisatie.

2.4 Financieel bestuursverslag

Staat van Baten en Lasten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Baten			
Rijksbijdragen	27.473.075	26.422.912	28.076.993
Overige baten	1.012.670	1.185.912	1.397.815
Totaal baten	28.485.746	27.608.824	29.474.808
Lasten			
Personeelslasten	22.396.829	21.562.491	22.661.744
Afschrijvingen	1.283.996	1.326.531	1.284.097
Huisvestingslasten	1.616.086	1.533.030	1.688.256
Overige lasten	2.917.588	3.020.576	3.049.195
Totaal lasten	28.214.500	27.442.628	28.683.291
Saldo baten en lasten	271.246	166.196	791.517
Financiële baten en lasten	-25.834	-	2.058
Resultaat	245.412	166.196	793.575

2.4.1 Resultaatanalyse

Resultaatanalyse

Het nettoresultaat over 2020 is € 245.412 positief. Dit is € 79.216 beter dan het begrote resultaat van € 166.196 positief. In de onderstaande resultaatanalyse worden de verschillen tussen de begroting en de realisatie toegelicht. Het bedrag met een min ervoor betekent dat het een verlies betreft. De reserves worden volledig toegelicht.

Baten (€ 876.922 hoger)

3.1 Rijksbijdragen ministerie OCW en SWV (verschil realisatie en begroot € 1.050.163)

De realisatie van de rijksbijdrage OCW personeel en materieel is hoger dan begroot.
De afwijkingen in de rijksbijdragen OCW betreffen:

a. Hogere bijdrage personeel onder andere door verhoging gpl € 770.000;
b. Hogere bijdrage samenwerkingsverband € 238.400;
c. Hogere bijdrage overige subsidies OCW met name voor project inhaalachterstanden na corona € 41.800.

3.2 Overige baten (verschil realisatie en begroot -/- € 173.242)

De overige baten zijn lager, omdat we in verband met Covid19 geen facturen hebben verstuurd voor reizen, excursies en overige activiteiten die wij normaliter apart factureren naast de ouderbijdrage. Daarnaast hebben wij, in overleg met de MR, een korting verleend op de algemene ouderbijdrage van 2020-2021, omdat activiteiten niet uitgevoerd konden worden in verband met Covid19.
Daar staat tegenover dat de detacheringsbaten hoger zijn doordat we meer medewerkers hebben gedetacheerd en over een langere periode.

Lasten (€ 771.872 hoger)

Personele lasten (verschil begroot en realisatie -/- € 834.338)

De personele lasten zijn door een aantal oorzaken hoger dan we hadden ingeschat:

- meer inzet eigen personeel -/- € 154.000.
- meer inzet extern personeel -/- € 418.000;
    - De extra fte's hebben we ingezet voor vervanging, extra leerlingen en diverse projecten.
- de salarisstijging in de nieuwe cao 2020 hoger dan begroot -/- € 571.400;
- hogere dotatie aan de personele voorzieningen (-/- € 315.000) ter dekking van:
    - de uitspraak van de Hoge Raad over het gemiste zwangerschapsverlof,
    - en de stijging van de loonkosten.
- lagere overige personeelslasten onder andere door minder opleidingskosten vanwege het uitstellen van cursussen en congressen i.v.m. Covid19 +/+ € 61.200;
- eenmalige uitkering van het UWV ter compensatie van in het verleden betaalde transitievergoedingen +/+ € 581.000.

4.2 Afschrijvingen (verschil begroot en realisatie € 42.535)

De afschrijvingslasten zijn lager door het uitstellen van met name ICT investeringen.

4.3 Huisvestingslasten (verschil begroot en realisatie -/- € 83.056)

Bij de huisvestingslasten zijn met name de schoonmaakkosten hoger uitgevallen doordat we vanwege Covid19 onze gebouwen vaker hebben schoongemaakt en door het gebruik van desinfectiemiddelen. Ook de energielasten door de ventilatie maatregelen vielen hoger uit. De huur van sportterreinen vielen lager uit vanwege minder gebruik.

4.4 Overige materiële lasten (verschil begroot en realisatie € 102.988)

Deze kosten zijn lager, omdat we door Covid19 reizen, excursies en overige activiteiten hebben geschrapt. De kosten van de leermiddelen en dan met name werkboeken zijn hoger, doordat uitgevers leer- en werkboeken steeds meer met elkaar combineren.

4.5 Financiële baten en lasten (verschil begroot en realisatie -/- € 25.834)

Sinds 1 april 2020 moeten we negatieve rente betalen over ons spaartegoed.

Reserves (stijging € 245.412)

Via resultaatsbestemming worden jaarlijks overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken aan de algemene reserve. De private bestemmingsreserve bestaat uit een bijdrage boekenfonds en de ouderbijdrage. Een verdere specificatie staat in de jaarrekening opgenomen.

Eigen vermogen				
	Stand per 1 januari 2020	**Resultaat**	**Overige mutaties**	**Stand per 31 december 2020**
Algemene reserve	6.373.113	570.999	-	6.944.113
Bestemmingsreserve publiek	3.940.989	-325.587	-	3.615.402
Bestemmingsreserves privaat	398.624	-	-	398.624
Eigen Vermogen	**10.712.727**	**245.412**	**-**	**10.958.139**

Uitsplitsing				
21150 - Algemene reserve	6.373.113	570.999		6.944.112
Algemene reserve	6.373.113	570.999	-	6.944.112
21210 - Bestemmingsreserve personeel	136.652	-		136.652
21211 - Bestemmingsreserve loonruimte	173.800	-173.800		-
21212 - Bestemmingsreserve BAPO	95.815	-64.227		31.588
21213 - Bestemmingsreserve werkdrukverlichting	488.279	-		488.279
21305 - Bestemmingsreserve publiek	3.046.443	-87.560		2.958.883
Bestemmingsreserve publiek	3.940.989	-325.587	-	3.615.402
21300 - Bestemmingsreserve privaat	398.624		-	398.624
Bestemmingsreserves privaat	398.624	-	-	398.624

- Nieuwbouw Kluiverboom € 19.500, Nieuwbouw Bestuursbureau € 24.528, Kwaliteitsimpuls 2020-2022 € 43.532.

Financiële situatie

Op 31 december 2020 voldoet de CSG aan de gestelde financiële criteria. De liquiditeit is 3,2 (was 3,0) de solvabiliteit inclusief voorzieningen is 80% (was 80%).

Spreiding rekeningen	**2020**	**2019**
ING Spaarrekening	6.210.970	4.721.754
ING overig	39.623	95.102
ING Betaalrekening	1.577.863	1.787.035
BUNQ Bank ABN AMRO vermogensspaarrekening	17.853 3.204.365	0 3.208.124
ABN AMRO vermogensspaarrekening	1.000.000	1.000.000
ABN AMRO overig	161	327
Kas	7.829	5.976
Kruisposten	0	-385
Totaal liquide middelen	**12.058.835**	**10.817.933**
Spreiding over de banken		
ING	7.828.456	6.603.891
ABN-AMRO	4.204.526	4.208.451
BUNQ Kas	17.853 7.829	0 5.976
Kruisposten	0	-385
Totaal liquide middelen	**12.058.835**	**10.817.933**

De looptijd voor deze producten is niet langer dan 3 maanden waardoor de CSG voldoet aan de kaders van de regeling van de minister en aan haar eigen treasurystatuut.

Door de bovenstaande liquide middelen heeft de CSG geen verdere (externe) financieringsbehoefte.

Treasurystatuut

De SCOG heeft op 21 juni 2017 het treasurystatuut vastgesteld. Voor geheel 2020 geldt dat de SCOG geen lang lopende beleggingen heeft en is reeds conform het in 2018 vastgestelde statuut gehandeld. Dit statuut voldoet aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Zoals zichtbaar in bovenstaande tabel bedroegen onze liquide middelen per ultimo 2020 ruim € 12 mln. Er zijn geen leningen, derivaten en beleggingen.

	Financiële kengetallen	2020	voldoet aan toetsingskader en signaleringsvoorwaarden	2019	voldoet aan toetsingskader en signaleringsvoorwaarden
	Balans				
1	Weerstandsvermogen grondslagen OCW	52%	ja; ja	49%	ja; ja
2	Solvabiliteit inclusief voorzieningen	79%	ja; ja	80%	ja; ja
3	Liquiditeit	3,3	ja; ja	3,2	ja; ja
	Exploitatie				
4	Rentabiliteit	0,9%	ja; ja	2,7%	ja; ja
5	Huisvestingsratio	6,1%	ja; ja	6,2%	ja; ja

Toelichting

	Financiële kengetallen	bestuurlijk toetsingskader CSG	signaleringsvoorwaarden *Inspectie van het Onderwijs*
	Balans		
1	Weerstandsvermogen grondslagen OCW	minimaal 20%	minimaal 5%
2	Solvabiliteit inclusief voorzieningen	minimaal 40%	minimaal 30%
3	Liquiditeit	minimaal 1,5	minimaal 0,75
	Exploitatie		
4	Rentabiliteit	tussen -2% en +3%	1-jarig < - 10% 2-jarig < - 5% 3-jarig < 0%
5	Huisvestingsratio	Maximaal 10%	Maximaal 10%

Voor bijna alle kengetallen geldt dat de eisen in het bestuurlijk toetsingskader van de CSG hoger zijn dan bij de signaleringsvoorwaarden van het Onderwijs. Dit komt omdat de CSG vergeleken met de benchmark een hoger risicoprofiel heeft: er is sprake van krimp in de regio en een verouderd gebouw bij de grootste vestiging.

Vordering op OCW

Er is conform de “Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging VO 2018” een vordering op OCW opgenomen van € 1.

Weerstandsvermogen op basis van grondslagen OCW

Scholen leggen verantwoording af over het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen wordt berekend, door het totale eigen vermogen, zonder onderscheid naar bestemmingsreserves en private reserves, uit te drukken in een percentage van de totale rijksbijdragen.

Door de Inspectie van het Onderwijs is in 2016 gekozen voor de volgende signaleringsgrenzen:

- Weerstandsvermogen moet hoger zijn dan 5%.

De CSG heeft een weerstandsvermogen van 52%. Daarmee zit CSG ruim boven de minimale eis.

Solvabiliteit inclusief voorzieningen
Bij de berekening van dit percentage wordt het eigen vermogen vermeerderd met de voorzieningen, waarna het wordt uitgedrukt in een percentage van het totaal vermogen. Een solvabiliteitspercentage van 79% is ruim voldoende.

Liquiditeit
De liquiditeit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is haar verplichtingen op korte termijn te voldoen. Het kengetal wordt berekend door de liquide middelen te vermeerderen met de vlottende activa en dit totaal vervolgens te delen door de schulden op korte termijn. Met een verhoudingscijfer van 3,3 kan de liquiditeit van de CSG als goed worden beoordeeld.

Rentabiliteit
De rentabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de baten en lasten elkaar in evenwicht houden. De rentabiliteit wordt berekend door het resultaat te delen door de totale baten. De rentabiliteit van 0,9% van de CSG valt binnen de norm.

Huisvestingsratio
De huisvestingsratio geeft aan welke deel van de totale lasten betrekking heeft op huisvesting. De ratio wordt berekend door de huisvestingslasten en de afschrijving voor gebouwen en terreinen te delen door de totale lasten. De huisvestingsratio is 6,1% en voldoet daarmee aan de norm.

2.4.2. Continuïteit en risico's

2.4.2.1 Vooruitblik

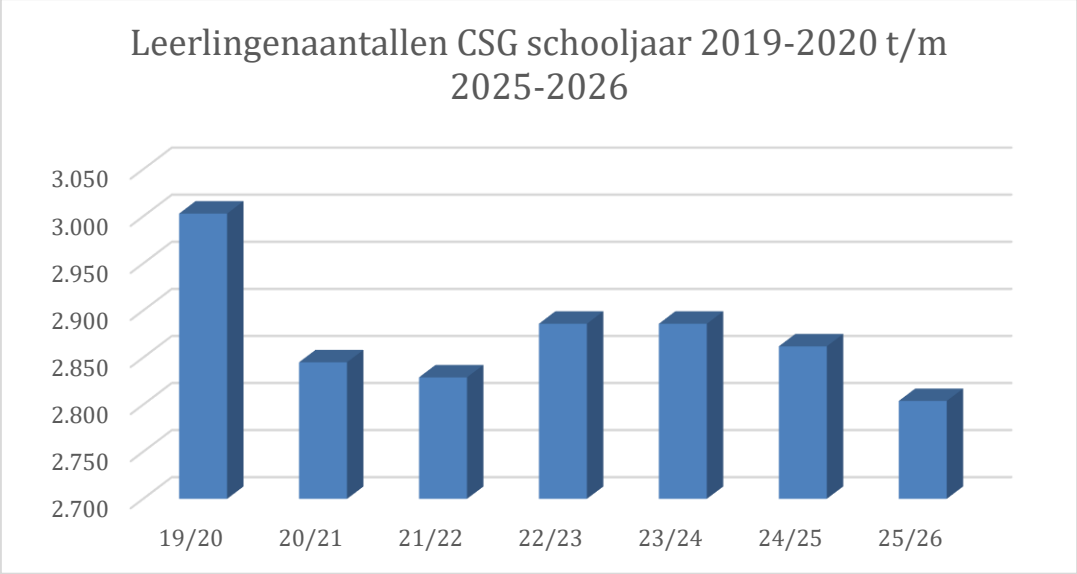
De in dit document opgenomen toekomstgerichte cijfers zijn ontleend aan de, in december 2020 door de Raad van Toezicht, goedgekeurde meerjarenbegroting.

2.4.2.2 Personele inzet

	2021	2022	2023	2024	2025
Personele bezetting in fte					
Management/Directie	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Onderwijzend Personeel (incl. teamleiders)	199,86	196,23	193,91	191,51	191,35
Overige medewerkers	79,85	71,30	71,17	70,72	70,77
Totale personele bezetting in fte	**285,71**	**273,53**	**271,08**	**268,23**	**268,12**

De wijzigingen in de personele bezetting worden veroorzaakt door de wijzigingen in het leerlingaantal en door een drietal projecten. De drie projecten zijn: kwaliteitsimpuls vanuit onze Groninger Gelden (in 2021 gemiddeld 2,4. fte), Inhaalachterstanden na Corona (in 2021 gemiddeld 6,5 fte) en Werkdrukverlichting (in 2021 gemiddeld 2,2 fte). Deze projecten hebben een tijdelijke financiering en daarom wordt er gewerkt met projectaanstellingen.

2.4.2.3 Leerlingaantallen

Het aantal leerlingen in cursusjaar 2020-2021 is ten opzichte van 2019-2020 gedaald met 5,26% (158 leerlingen). Deze daling wordt geheel veroorzaakt door het overdragen van de vesting CSG Winsum aan Het Hogeland College. In de jaren daarna is het beeld per saldo stabiel.

Op basis van de demografische ontwikkeling buiten de gemeente Groningen neemt binnen 15 jaar het aanbod 12-jarigen af met ruim 30%. De demografische ontwikkeling binnen de stad Groningen is gunstig: een toename van het aanbod 12-jarigen met een kleine 11%. De CSG-vestigingen betrekken voor een deel de leerlingen uit de krimpgebieden. Demografische groei in de stad Groningen compenseert voor een groot gedeelte de krimp in de Ommelanden voor de CSG als totaal. Het marktaandeel van CSG in de stad is licht verbeterd in de laatste twee jaar.

2.4.2.4 Balans

Balans per ultimo	Jaarrek 2020	Begroting 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Materiele vaste activa	5.745.555	6.309.295	6.413.795	6.829.795	6.829.795	6.653.795
Vorderingen	320.997	320.997	320.997	320.997	320.997	320.997
Liquide middelen*	12.058.664	9.696.851	9.063.272	8.776.193	9.173.114	9.663.035
Totaal Activa	18.125.216	16.327.143	15.798.064	15.926.985	16.323.906	16.637.827
Algemene Reserve	6.944.113	6.570.987	6.542.579	6.835.579	7.247.579	7.577.279
Bestemmingsreserve publiek	3.615.402	2.956.072	2.521.072	2.327.072	2.283.044	2.239.016
Bestemmingsreserve privaat	398.624	398.624	398.624	398.624	398.624	398.624
Voorzieningen	3.394.469	2.842.777	2.891.030	2.918.781	2.946.532	2.974.283
Kortlopende schulden	3.772.607	3.558.683	3.444.759	3.446.929	3.448.127	3.448.625
Totaal Passiva	18.125.215	16.327.143	15.798.064	15.926.985	16.323.906	16.637.827

Bovenstaande balans is opgebouwd vanuit de in de jaarrekening opgenomen balans per 31 december 2020 en de in december 2020 goedgekeurde meerjarenbegroting. In deze meerjarenbalans kan worden afgelezen dat de materiële vaste activa (MVA) in de periode 2020-2025 zullen stijgen, vanwege investeringen in met name de ICT. Mede door deze investeringen dalen onze liquide middelen de komende jaren naar circa € 8,7 mln, daarna groeien ze weer licht.

De mutatie van de algemene reserve wordt veroorzaakt door de jaarlijkse exploitatieresultaten uit gewone bedrijfsuitoefening. De bestemmingsreserve publiek neemt af, omdat we in de periode 2020 - 2023 investeren in de kwaliteitsimpuls vanuit onze Groninger Gelden, werkdrukverlichting en door extra personele en materiële inzet vanwege Covid. De investeringen in de kwaliteitsimpuls komen ten laste van de bestemmingsreserve Groninger Gelden. Voor de werkdrukverlichting hebben we een bestemmingsreserve, net als voor de personele fricties. Alle bestemmingsreserves vallen onder de Bestemmingsreserve publiek.

De voorziening van jubilea en duurzame inzetbaarheid zullen dalen vanwege de daling van de formatie. De voorziening zwangerschapsverlof daalt door het opnemen van deze uren door de medewerkers.

2.4.2.5 Staat van baten en lasten

Hieronder de staat van baten en lasten voor de begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2022 tot en met 2025.

Staat van baten en lasten	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Rijksbijdragen en SwV	26.457.016	26.069.727	26.899.129	27.240.984	27.407.161
Overige baten	910.412	1.023.121	1.024.471	1.024.471	933.471
Totaal baten	**27.367.428**	**27.092.848**	**27.923.600**	**28.265.455**	**28.340.632**
Personeelslasten	22.904.888	22.545.765	22.654.459	22.654.074	22.859.678
Afschrijvingen	1.269.560	1.257.838	1.254.969	1.326.903	1.275.787
Huisvestingslasten	1.545.058	1.525.757	1.525.787	1.539.412	1.542.115
Overige lasten	2.269.700	2.337.950	2.359.700	2.347.400	2.347.400
Totaal lasten	**27.989.206**	**27.667.310**	**27.794.915**	**27.867.789**	**28.024.980**
Saldo baten en lasten	**-621.778**	**-574.462**	**128.685**	**397.666**	**315.652**
Financiële resultaat	- 30.000	- 30.000	- 30.000	- 30.000	-30.000
Totaal resultaat	**-651.778**	**-604.462**	**98.685**	**367.666**	**285.652**
Vrijval Bestemmingsreserves					
Werkdrukverlichting	290.138	141.013	0	0	0
Groninger Gelden	250.000	250.000	150.000	0	0
Personeel corona gerelateerd	80.192	0	0	0	0
Materieel corona gerelateerd	39.000	0	0	0	0
Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening	7.552	-213.449	248.685	367.666	285.652

De Rijksbijdragen dalen in 2022 door het wegvallen van een aantal tijdelijke subsidies, namelijk inhaalachterstanden na corona en praktijkgericht VMBO. In de jaren daarna stijgt de rijksbijdrage weer vanwege de jaarlijkse indexering van de GPL. Bij de personele lasten is hetzelfde beeld zichtbaar.

2.4.3. Interne risicobeheersing

In 2019 hebben we een nieuw schoolplan opgesteld voor de periode 2019-2023. Vanuit dit CSG-schoolplan maken de vestigingen hun vestigingsjaarplannen. De vestigingsdirecteur en de directeur bedrijfsvoering overleggen vervolgens over de gevolgen van deze plannen op de bedrijfsvoering en de begroting. De directeur-bestuurder stemt uiteindelijk in met de totale begroting.

Naast het hierboven vastgestelde beleid op strategisch en tactisch niveau heeft de CSG haar financiële beleid geformaliseerd. Enerzijds betreft dit de vastlegging van taken, verantwoordelijkheden en

bevoegdheden op stichtingsniveau (Raad van Toezicht, directeur-bestuurder) anderzijds de resultaatverantwoordelijkheid van de vestigingen. Daarnaast is er een apart Treasurystatuut opgesteld.
De CSG heeft in 2017 de specifieke administratieve organisatie/interne controle (AO/IC) beschreven en er wordt gewerkt op basis van een jaarplanning. Door de Covid19-crisis heeft het bestuursbureau in 2020 de AO/IC beschrijving nog niet kunnen updaten. Dit is verschoven naar 2021. CSG werkt met een centraal inkoopbeleid. De grote inkoop is gecentraliseerd en het aantal inkopers op de vestiging sterk gereduceerd. De inkopers op vestigingen staan in nauw contact met de centrale inkoper. Door bij de inkoop en het contractbeheer te werken volgens het gecoördineerde inkoopmodel reduceren we de kosten en worden de risico's verkleind. De contracten zijn geregistreerd in een contractbeheerssysteem. De directeur bedrijfsvoering en de (behandelend) inkoper krijgen een signaal als de opzegtermijn van een contract in zicht komt. Voor nieuwe contracten wordt de contractwaarde toegevoegd in het systeem.

De vestigingsdirecteuren hebben inzicht in hun begroting, exploitatie en formatiebesteding via een online applicatie. De middelen komen centraal binnen en worden daarna gealloceerd naar de vestigingen op basis van het aantal leerlingen. Daarnaast krijgt elke vestigingsdirecteur een kwartaalrapportage van zijn vestiging. Deze bevat naast de huidige financiële stand van zaken ook een forecast voor de rest van het jaar en de ziekteverzuimpercentages op zijn vestiging. Deze onderwerpen worden periodiek besproken in het overleg tussen de directeur-bestuurder en de vestigingsdirecteuren. De vestigingsdirecteuren zijn verantwoordelijk voor vestigingsjaarplannen en de daarbij behorende begroting. De directeur-bestuurder rapporteert elk kwartaal op CSG-niveau aan de RvT. Zowel de vestigingsdirecteuren, de directeur bedrijfsvoering als de directeur-bestuurder handelen volgens de code goed onderwijsbestuur VO.

2.4.4. Risicobeheersing en Eigen Vermogen

Net als elke organisatie loopt de CSG risico's. De CSG heeft een lage risicobereidheid. Dit betekent dat we de risico's door ons handelen zo laag mogelijk proberen te houden. Dit doen we door de manier wijze waarop wij het besluitvormingsproces hebben georganiseerd. Hierdoor signaleren wij risico's tijdig om zo nodig maatregelen te nemen.

De belangrijkste risico's voor de CSG zijn de daling van het aantal leerlingen en de toekomstige investeringen in de huisvesting. De daling van het leerlingaantal heeft de grootste financiële en organisatorische impact, omdat nagenoeg alle opbrengsten hiervan afhankelijk zijn. Deze daling is het gevolg van demografische ontwikkelingen en mogelijke verschuiving in marktaandeel. Om haar positie te versterken investeert CSG in verbetering van onderwijskwaliteit en verbetering van het onderwijsaanbod.

Op CSG Kluiverboom zoeken we samenwerking met het Openbaar Onderwijs om op de locatie Kluiverboom samen met het Werkman VMBO een breed onderwijsaanbod aan te kunnen bieden en het risico van teruglopend leerlingaantal te beperken.

De gemeente Groningen heeft het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld. In dit IHP staat de revitalisatie van het gebouw van CSG Augustinus gepland in de periode 2024-2028.

In 2020 is er samen met een externe partij gestart met een risico-inventarisatie. Het doel daarvan is het in kaart brengen van (eventuele) risico's met een inschatting van de daarbij behorende (financiële) gevolgen (kans en impact). Het rapport is in het eerste kwartaal gedeeld en besproken met de auditcommissie en vervolgens met de voltallige RvT. Uit dit rapport blijkt dat we op basis van de richtlijnen een bovenmatig eigen vermogen hebben. Uit het rapport blijkt ook dat we dit overmatig eigen vermogen ook nodig hebben om risico's van leerlingdaling en huisvesting te kunnen dekken.

3. Medezeggenschapsraad

De CSG vindt het belangrijk ouders en leerlingen te betrekken bij het onderwijs. Ouders kunnen meeleven, meedoen, meedenken en meebeslissen. Dit kan bij hun zoon/dochter als leerling, richting de hele klas of de school. Er is een aantal overleggen waarin ouders en leerlingen kunnen deelnemen:

- De medezeggenschapsraad (voor de hele CSG)
- De deelraad (per vestiging)

De medezeggenschapsraad houdt zich bezig met zaken die de scholengemeenschap als geheel aangaan. De middelen die de medezeggenschapsraad daarbij ter beschikking staan, zijn het instemmingsrecht en het adviesrecht (afhankelijk van het soort onderwerp). Daarnaast kan de medezeggenschapsraad gevraagd en ongevraagd advies geven.

De medezeggenschapsraad bestaat uit maximaal 16 leden:

De Oudergeleding – 4 leden:

- Lieneke Ritzema
- Daiana Vasquez (afgetreden per 23 juni)
- Amy Rutgers (per 20 oktober)
- Erik Schipper (per 20 oktober)
- Thecla Wolf (per 20 oktober)

De Leerlinggeleding – 4 leden:

- Bart ten Brinke
- Niels Mennenga
- Ole Houwing
- Zoë Douma (per 8 september)
- Nienke Pruim (per 8 september)
- Gkila Zotalis (per 8 september)

(Omdat alle leerlingen in de examenklassen zitten, missen ze een aantal vergaderingen door toetsweken. Om toch een afvaardiging te hebben heeft de MR er voor gekozen om 3 leerlingen om en om deel te laten nemen aan de vergadering)

De Personeelsgeleding – 8 leden:

- Annemarie van Asselt (secretaris per 4 maart)
- Jasper Bultena
- Jan Gerhard Graver
- Lotte Groeneveld (per 4 maart)
- Wim Jansen (voorzitter, afgetreden per 3 maart)
- Maaike Kleiterp
- Paul Meijer
- Ruben Meijer
- Koos Sikkema (secretaris + notulist, voorzitter per 4 maart)

De deelraad

Elke vestiging heeft een deelraad. Zij overlegt met de schoolleiding over de gang van zaken op de eigen vestiging. Een deelraad heeft dezelfde rechten en bevoegdheden als de MR, maar dan over vestiging gebonden zaken. De deelraad bestaat uit:

- 2 leerlingen
- 2 ouders
- 4 personeelsleden

Activiteiten van pMR en MR

In 2020 is er door de pMR en door de MR vergaderd op 26 januari, 16 maart, 20 april, 23 juni, 8 september, 20 oktober, 1 december en 15 december.
Bij elke vergadering was de directeur-bestuurder op uitnodiging aanwezig.
Op 25 november heeft de gezamenlijke MR een bijeenkomst met de Raad van Toezicht gehad.
Door de coronamaatregelen is er maar één enkele keer live vergaderd, de meeste vergaderingen hebben online plaatsgevonden.

Om de medezeggenschap te bevorderen hebben de voorzitter en de secretaris van de MR regelmatig contact met de directeur-bestuurder en de voorzitters van de deelraden gehad. Ook heeft er een aantal overleggen met alle voorzitters plaatsgevonden.

Vanaf februari stonden veel zaken in het teken van de coronacrisis. Er is af en toe extra tussentijds overleg geweest om de maatregelen te bespreken. Veel maatregelen moesten op heel korte termijn toegepast of aangepast worden. Collega's en leerlingen hebben de omschakeling moeten maken naar digitaal werken. Ook hieraan zijn diverse protocollen verbonden. Bij een zo grote crisis is het onoverkomelijk dat je af en toe wordt ingehaald door de tijd, af en toe was er direct actie nodig, via de mail en via video-bellen, verliep dat doorgaans prima.

Overige belangrijke zaken die in de (p)mr zijn besproken zijn o.a.:

- Functiemix
- Functiebeschrijvingen LC en LD docenten
- Bestuursmodel
- Vakantieregeling

Om de communicatie tussen de vestigingen en de MR te bevorderen hebben we op 29 september een voorzittersoverleg gehad. Onderwerpen die op de verschillende vestigingen spelen hebben we kort besproken. Ook dit overleg stond grotendeels in het teken van de gevolgen van de corona pandemie.

4. Verantwoording Raad van Toezicht

Het jaar 2020 heeft voornamelijk in het teken gestaan van het Covid-19 virus. Dit heeft voor een ieder binnen en buiten de CSG een grote impact gehad. En meer specifiek, heeft het Covid-19 virus van de Raad van Toezicht een andere toezichthoudende rol verlangd. In dit verslag wordt verantwoording afgelegd van de wettelijke en statutaire taken die de Raad heeft en de uitvoering daarvan in dit bijzondere jaar 2020.

1. Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

a. Covid-19 virus

Zoals in de inleiding al beschreven, heeft het virus zelf en ook de verschillende maatregelen die door de overheid in de loop van het jaar zijn opgelegd om zoveel mogelijk grip te houden op de gevolgen van het virus, een grote impact gehad op de hele maatschappij en vanzelfsprekend ook op de CSG.

De medewerkers hebben zich op zeer korte termijn moeten bekwamen in digitaal lesgeven, digitaal toetsen afnemen en ondertussen in sommige gevallen ook fysieke lessen verzorgen (oa praktijkgedeelte VMBO, examenklassen). En dat naast de individuele privé situatie van een ieder die door het virus ook ingrijpend is gewijzigd en soms zorgen baarde.

De Raad heeft vanaf maart door middel van korte Corona-updates inzicht gekregen van de directeur bestuurder in de stand van zaken op de verschillende vestigingen en de wijze waarop medewerkers met het virus, de telkens wisselende maatregelen en daarmee hun veranderende werk en werkomgeving zijn omgegaan. De Raad heeft kennis genomen van de besluiten die genomen zijn ten aanzien van de leerlingen -waaronder de examenleerlingen- en ten aanzien van de medewerkers, de alternatieven die zijn uitgedacht alsook preventieve maatregelen die voorbereid zijn om in te spelen op toekomstige veranderingen.

De Raad heeft voorts met instemming gereageerd op het besluit van de directeur bestuurder om zo vroeg mogelijk devices in bruikleen te geven aan leerlingen die daarover thuis niet de beschikking hadden. Een zelfde waardering is geuit voor de wijze waarop de opvang is georganiseerd voor de leerlingen die vanwege hun kwetsbare thuissituatie geen goede mogelijkheid hadden om onderwijs te volgen.

De Raad heeft meerdere keren haar waardering uitgesproken voor de wijze waarop de medewerkers in alle geledingen zich gedurende het jaar hebben ingezet om de onderwijskwaliteit hoog te houden alsook de leerlingen gemotiveerd te houden.

b. Bestuurlijke samenwerking met Maartenscollege

De CSG is in 2018 benaderd door de Stichting Carmelcollege waartoe het Maartenscollege behoort, om de mogelijkheden voor een samenwerking c.q. fusie te onderzoeken. In 2019 is hiervoor allereerst een haalbaarheidsonderzoek opgezet. In 2020 is er verder met het bestuur van het Carmelcollege en met leden van de Raad van Toezicht van het Carmelcollege gesproken. De Raad heeft intern en ook extern advies ingewonnen over met name de overdrachtsbalans en de onderliggende organisatie van het Maartenscollege. Uiteindelijk is in gezamenlijkheid besloten dat vooralsnog geen nadere concrete samenwerkingsovereenkomst gesloten zal worden gericht op een fusie of overdracht van het Maartenscollege aan de CSG. Wel zullen partijen met elkaar in gesprek blijven over samenwerkingsmogelijkheden op deelonderwerpen in de toekomst.

c. Vertrek directeur-bestuurder

De directeur-bestuurder heeft de Raad in september geïnformeerd over zijn beslissing om het dienstverband per 1 september 2021 op te zeggen. Naar aanleiding hiervan is de Raad een benoemingsprocedure gestart waarbij een werving- en selectiebureau is ingeschakeld. Binnen de Raad is een benoemingsadviescommissie ingesteld en is overleg gepleegd met de MR.

2. Wettelijke en statutaire taken

De Raad heeft de taken die haar bij wet (oa Wet VO) en door de statuten zijn toebedeeld, uitgevoerd. Zij heeft toezicht gehouden op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken in de stichting en in vier vestigingen die onder de stichting vallen.

De inhoud van dit toezicht richt zich op de verschillende deelgebieden: onderwijs- en kwaliteitszorg, financiën, HRM, identiteit, ICT, huisvesting alsook de verschillende toekomstscenario's van de SCOG.

Binnen de Raad heeft de Auditcommissie de financiële cijfers beoordeeld en in nadere vooroverleggen met de directeur-bestuurder en de directeur bedrijfsvoering vragen gesteld. Vervolgens heeft de Raad naar aanleiding van de antwoorden op deze vragen de begroting voor 2021, de investeringsbegroting, de meerjarenbegroting voor 2022-2026, het jaarverslag en de jaarrekening over 2019 beoordeeld en –waar nodig- goedgekeurd. De Raad heeft kunnen constateren dat de SCOG qua bedrijfsvoering in control is.
De Raad heeft waar mogelijk meegedacht en haar netwerk ingezet in het kader van de onderwijsontwikkeling, kwaliteitszorg, HRM en toekomstperspectieven op het (voortgezet) onderwijs.

De Raad heeft met de directeur bestuurder resultaatsafspraken gemaakt die verdeeld over het jaar 2020 tweemaal met hem zijn geëvalueerd. De toelichting die de directeur-bestuurder op de verschillende onderdelen heeft gegeven, is duidelijk en gegeven de omstandigheden begrijpelijk en te ondersteunen. De aandacht is in 2020 voornamelijk uitgegaan naar het vorm geven van en het in stand houden van het primaire proces Door de telkens wisselende maatregelen die in het onderwijs moesten worden toegepast, heeft dit veel flexibiliteit en inspanning geëist. Bij een aantal resultaatsafspraken is vertraging opgelopen of zijn deadlines in goed overleg verschoven.

De Raad constateert dat de directeur-bestuurder de CSG ook in deze moeilijke periode goed heeft weten te besturen. Tenslotte heeft de directeur-bestuurder wanneer hij dat nodig acht (leden van) de Raad als sparringpartner gebruikt.

3. Overige taken en werkzaamheden

In 2020 heeft de Raad 9 keer vergaderd, waarvan 6 keer digitaal vanwege de Covid-19 maatregelen en 3 keer fysiek. Daarnaast zijn er 3 corona update sessies gehouden.

Voorafgaand aan elke plenaire vergadering is overwogen of deze in fysieke vorm dan wel digitale vorm zou plaatsvinden. Hoewel de Raad een voorkeur heeft voor fysieke bijeenkomsten, heeft ze zich ook op digitale wijze voldoende geïnformeerd gezien om haar toezichthoudende taken uit te kunnen oefenen. De agenda en het (concept)verslag van de voorgaande vergadering boden hiervoor voldoende uitgangspunten alsook ruimte om in te gaan op recente ontwikkelingen.

De terugkerende onderwerpen (financiën, onderwijskwaliteit, HRM en identiteit) zijn op basis van de jaarplanning verdeeld waarbij rekening is gehouden met de periode waarin deze onderwerpen relevant zijn. De Raad heeft zich op deze deelonderwerpen niet alleen door de directeur bestuurder laten bijpraten, maar ook door de directeur bedrijfsvoering, de functionaris gegevensbescherming en de kwaliteitszorgmedewerker. Het onderwerp identiteit heeft vanwege de gekozen vorm van vergaderen, in 2020 nog te weinig aandacht gehad en is naar 2021 uitgesteld.

De jaarlijkse bijeenkomst met de vestigingsdirecteuren is eerst uitgesteld en vanwege de aanhoudende maatregelen uiteindelijk verschoven naar 2021. Vanwege de aard van deze bijeenkomst wordt een fysieke vergadering het meest geëigend geacht.

De Raad heeft de jaarlijkse vestigingsbezoeken voortgezet, maar dan in digitale vorm. Met de directeuren van alle vestigingen is in het najaar van 2020 gesproken. De Raad heeft zich hierbij opgesplitst in drietallen. Elk drietal heeft op dezelfde ochtend met twee schooldirecteuren gesproken. De gesprekken zijn voorbereid door een subcommissie die een richtingwijzer heeft opgesteld om de digitale besprekingen te stroomlijnen. De uitkomsten van deze gesprekken zijn teruggekoppeld in de vergadering.

De Raad houdt zich tenslotte aan de wet- en regelgeving van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO), Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS), de Wet Normering Bezoldiging Topinkomens (WNT) en de meest recente versie van de Code Goed Onderwijsbestuur VO (2019).

4. Code Goed Onderwijsbestuur

Bianca Poede-Steenbeek is per 1 februari 2020 benoemd als bestuurder van CKC Drenthe. Naar aanleiding van dit aankomende benoemingsbesluit heeft de Raad de Code Goed Onderwijsbestuur 2019 gevolgd. De Code geeft onder meer aan dat het combineren van een bestuursfunctie in het voortgezet onderwijs en een toezichtfunctie in een andere onderwijssector verenigbaar en waardevol kan zijn. De Code geeft op dit onderwerp (PO – VO) verder weinig uitsluitsel[1]. Dit betekent dat de Raad een eigen afweging op grond van de algemene integriteitstoets heeft moeten maken.

Gebleken is dat er een kleine overlap in voedingsgebied vastgesteld kan worden. Uit onderzoek in de jaren 2018 – 2020 is gebleken dat een uiterst gering aantal leerlingen van CKC Drenthe na groep 8, zich hebben ingeschreven bij een school van de CSG. De Raad heeft voorts contact gehad met de (voorzitter van) Raad van Toezicht van CKC Drenthe. Deze Raad van Toezicht gaf aan dat vanuit hun positie gezien er geen bezwaren zijn in deze benoeming in combinatie met het lidmaatschap van de Raad van Toezicht van de CSG.

Naar aanleiding van deze afwegingen heeft de Raad in haar vergadering geconcludeerd dat er op dit moment geen (schijn van) belangenverstrengeling is en dat de benoeming geen gevolgen heeft voor het lidmaatschap. In gezamenlijk overleg is afgesproken dat dit onderwerp op de agenda terugkomt als er zich veranderingen voordoen in het voedingsgebied en/of aantal leerlingen dat uitstroomt naar een CSG school. Tevens is in zijn algemeenheid afgesproken dat als er zich een mogelijk conflicterend belang in de toekomst zal voordoen, het betreffende lid zich onthoudt van deelname aan dat vergaderonderdeel en onthoudt van stemming. Een en ander conform de Code Goed Governance 2019.

[1] In de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 staat dat een bestuurder in het VO niet tegelijkertijd intern toezichthouder kan zijn bij een organisatie binnen de voortgezet onderwijs sector. Nieuw is de toevoeging dat dit wel kan bij een samenwerkingsverband. De bepaling dat een bestuurder niet de functie van intern toezichthouder mag vervullen in een andere onderwijssector dan het VO binnen het eigen voedingsgebied is als harde eis komen te vervallen.

5. Professionalisering

De Raad laat zich door middel van haar jaarplanning informeren over de ontwikkelingen op de verschillende deelterreinen. Daarnaast houdt de Raad de nieuwsberichten van de VTOI bij alsook de cursussen die zij aanbiedt. De VTOI heeft in 2020 regiotafels georganiseerd waarvoor de Raad zich heeft opgegeven. Vanwege de maatregelen naar aanleiding van de Covid pandemie heeft de Raad deze deelname moeten annuleren.

6. Medezeggenschapsraad (MR)

In 2020 zijn er twee digitale overlegvergaderingen met de MR gehouden. Vanwege de maatregelen die het Covid-19 virus met zich mee brachten, is er beide keren met een afvaardiging van zowel de MR als de Raad digitaal vergaderd.

De Raad heeft zich laten informeren door de MR hoe zij de uitvoering van de maatregelen hebben ervaren, hoe de medewerkers zich staande hebben kunnen houden en hoe de visie was van de MR op de leerlingen en het veelal digitale onderwijs dat zij hebben moeten krijgen. Daarnaast is met de MR de benoemingsprocedure besproken voor het werven van een nieuwe directeur bestuurder.

7. Evaluatie intern toezicht

Voor 2020 had de Raad een evaluatie van haar interne toezicht rol onder leiding van een externe deskundige op haar programma staan. Vanwege de gekozen opzet van deze evaluatie heeft de Raad moeten vaststellen dat dit niet goed in digitale vorm kan plaatsvinden. Vanwege de maatregelen van het Covid-19 virus is deze evaluatie onder leiding van een externe deskundige in 2020 verschillende keren uitgesteld. Naar verwachting zal deze evaluatie nu op 20 mei 2021 plaatsvinden.

Los van deze externe begeleiding heeft de Raad in juli haar eigen functioneren in een aparte vergadering geëvalueerd. Het intern toezicht waarborgt de aanwezigheid van voldoende expertise, ervaring en diversiteit in de eigen geleding. Zij is in voldoende mate afgestemd op de huidige en toekomstige opgaven van de CSG. Binnen de Raad is sprake van een open cultuur met respect en waardering voor ieders rol, expertise en ervaring. Hoewel de digitale vergaderingen een andere dynamiek kennen en veelal korter duren, komen alle relevante onderwerpen die zich binnen en buiten de CSG hebben afgespeeld, voldoende aan bod.

Tenslotte stelt de Raad opnieuw vast dat de verhouding met de directeur-bestuurder goed is en plezierig verloopt. De informatievoorziening zowel voorafgaand aan de vergaderingen als tussentijds is tijdig en adequaat. De directeur-bestuurder staat open voor suggesties van de zijde van Raad en vice versa. Er is sprake van wederzijds vertrouwen en voldoende ruimte voor kritische vragen met respect voor ieders rol.

8. Samenstelling van de Raad van Toezicht

In 2020 bestond de Raad uit dezelfde zes leden als in 2019. De Code Goed Onderwijsbestuur 2019 hanteert aftredingstermijnen die als “pas toe” principe in de Code zijn opgenomen en een wijziging inhouden ten aanzien van de vorige Code. Er wordt een maximum van twee achtereenvolgende benoemingstermijnen gehanteerd. Dit betekent dat de leden Vels, Bennink en Terpstra vanwege het bereiken van het einde van de respectievelijke zittingstermijnen in 2023 zullen moeten aftreden. Omdat het gelijktijdig aftreden van de helft van de Raad vanuit continuïteitsperspectief onwenselijk is werken we toe naar een meer gefaseerde opvolging.

9. Rooster van aftreden & nevenfuncties

Het volgende overzicht toont de huidige samenstelling van de Raad van Toezicht alsmede wanneer de zittingstermijn afloopt.

De leden van de Raad ontvangen jaarlijks eenmalig een vergoeding voor hun werkzaamheden die gebaseerd is op de richtlijnen van de VTOI.

Leden	Functie	Aandachtsgebied	Termijn	Aftredend	Nevenfunctie *
Dhr. J. K. Lindemulder	Voorzitter	Auditcommissie Remuneratie	2e termijn	2024	Eigenaar Lindemulder Bedrijfsadvies
Dhr. G. Vels	Vicevoorzitter	Remuneratie Identiteit	3e termijn	2023	Directeur Seacom B.V.
Dhr. A.J. Bennink	Lid	Identiteit Onderwijs & onderwijskwaliteit	3e termijn	2023	Beleidsadviseur Alfa-college
Mw. J.F.H. Terpstra	Secretaris	Juridische zaken	2e termijn	2023	Advocaat Bout Advocaten
Dhr. K.J. Antuma	Lid	Auditcommissie	1e termijn	2021	Vz CvK Pg Eelde-Paterswolde
Mw. B. K.P.Poede-Steenbeek	Lid	Onderwijs & onderwijskwaliteit	1e termijn	2022	Bestuurder CKC Drenthe

- *De term nevenfunctie kan verwarring wekken. In dit overzicht wordt de term gebruikt om aan te duiden welke functie de betrokkene in het dagelijks leven vervult. Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht van de SCOG wordt als een nevenfunctie beschouwd.*

Deel 2 - Jaarrekening 2020

1. Algemeen

1.1. Inleiding en algemene grondslagen

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting Christelijk Onderwijs Groningen en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen verantwoord. De Stichting is statutair gevestigd in Groningen, Eenrumermaar 4.

Bij de inrichting van de jaarrekening is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, RJ-richtlijn 660 en Titel 9 Boek 2 BW gehanteerd. De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's. In de balans is het resultaatbestemmingsvoorstel reeds verwerkt. De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

1.2. Grondslagen voor waardering Activa en Passiva

1.2.1 Materiële Vaste Activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de realiseerbare/actuele waarde lager is dan de boekwaarde, is er sprake van een bijzondere waardevermindering. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven volgend op de maand van aanschaf. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 2.500,- aangehouden. De afschrijvingen worden gebaseerd op de voor de betreffende activum geschatte gebruiksduur rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen per categorie:

- Gebouwen nieuwbouw 40 jaar
- Verbouw/aanpassing 10-20 jaar
- ICT middelen 2–10 jaar
- Schoolmeubilair 15 jaar
- Inrichting vaklokalen 4-15 jaar
- Inventaris en apparatuur 10 jaar
- Machines en installaties 15-20 jaar
- Studieboeken 4 jaar

1.2.2 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

1.2.3 Liquide middelen

Liquide middelen bestaande uit kas en banktegoed. Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen en staan vrij ter beschikking tot de organisatie.

1.2.4 Algemene Reserve

Dit betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen bekostigde activiteiten. Via resultaatbestemming worden jaarlijkse overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken. De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Christelijke Scholengemeenschap Groningen.

1.2.5 Bestemmingsreserves

De hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

1.2.6 Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Voorzienig groot onderhoud

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten gebouwen wordt bepaald op basis van te verwachten kosten over een reeks van jaren op basis van een onderhoudsplan. Dit onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd en indien nodig aangepast conform de nieuwste inzichten. De voorziening wordt lineair opgebouwd. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in RJO artikel 4 lid 1c.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijf-en sterfte kans, en gemiddelde salarisstijging. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening duurzaam inzetbaarheid personeel

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van de regeling duurzaam inzetbaarheid personeel is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde van gespaarde uren waarde van de toekomstige uitbetalingen, waarbij rekening is gehouden met de geschatte blijf kans. Betaalde bedragen inzake de regeling duurzaam inzetbaarheid personeel worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening uitkeringsgerechtigden

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen inzake individueel- en bovenwettelijk wachtgeld is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen, waarbij rekening is gehouden met de kans op werkhervatting. Betaalde bedragen aan het UWV worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening langdurig zieken

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen inzake uitbetaling aan langdurig zieken is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen, waarbij gekeken is naar een eventuele kans op werkhervatting (herstel). Betaalde bedragen inzake langdurig zieken worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening Arbeidsmarkt in Balans

Voor de op de balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen, rekening houdend met de kans dat de arbeidsovereenkomst beëindigd wordt door de werkgever. Betaalde bedragen inzake de WAB worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof

Voor de op balansdatum door de werknemer gespaarde verlof uren conform hoofdstuk 15.8 uit de CAO VO 2020 is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen.

Voorziening zwangerschapsverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen inzake compensatie nog op te nemen verlofuren voor medewerksters die de afgelopen 5 jaar zwangerschapsverlof hebben genoten is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen of opname van de verlofuren.

1.2.7 Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

1.2.8 Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

1.2.9 Pensioenen

De SCOG heeft voor haar werknemers en pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.
De verplichtingen welke voortvloeien uit deze rechten aan haar personeel zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werknemer en een deel door de werkgever wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad (vermogen van het ABP/financiële verplichtingen) van het pensioenfonds dit toelaat. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad moet 126 % zijn, ook mag de dekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2 % liggen.

Vanwege uitzonderlijke economische omstandigheden heeft de Minister van SoZaWe voor 2020 de kritische dekkingsgraad voor alle pensioenfondsen in de vrijstellingsregeling vastgezet op 90% (zie versoepelde verlagingsmaatregelen 2020 hieronder). ABP moet de pensioenen pas verlagen als de actuele dekkingsgraad eind 2020 lager is dan 90%.

1. Uit deze vrijstellingsregeling volgt dat er onder bepaalde voorwaarden in 2021 geen minimaal vereiste dekkingsgraad verlaging doorgevoerd hoeft te worden.
2. Een voorwaarde voor het gebruik van de vrijstellingsregeling is dat de actuele dekkingsgraad op 31 december 2020 90% of meer moet zijn. Als dit niet zo is moeten de pensioenaanspraken worden verlaagd in 2021. Een eventuele verlaging mag over een aantal jaren gespreid worden.
3. Daarnaast moet het ABP een herstelplan opstellen waarin wordt aangetoond dat de beleidsdekkingsgraad in 12 jaar tijd (dit volgt uit de vrijstellingsregeling, normaal is dit 10 jaar) weer minimaal uitkomt op de vereiste dekkingsgraad van 126%*. Als dit volgens de voorgeschreven rekenregels niet in 12 jaar lukt, dan moeten we de pensioenaanspraken verlagen.
   * Afhankelijk van de rente en beleggingsmix kan deze grens verschuiven.

Per februari 2021 heeft dit pensioenfonds een beleidsdekkingsgraad van 97,5 % ten opzichte van 93,2 % per 31 december 2020.Omdat de dekkingsgraad per 31 december 2020 hoger dan 90% was, hoeft het ABP de pensioenen in 2021 niet te verlagen.

Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies.

1.3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen
Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten en lasten stelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

1.3.1 Rijksbijdragen

Rijksbijdrage, overige overheidsbijdrage en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

1.3.2 Overige baten

Overige baten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten. Deze baten worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking hebben. Verwachte baten waarvan het niet zeker is of deze worden gerealiseerd zijn voorzichtigheidshalve niet als baten verantwoord.

1.3.3 Lasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Kosten hoeven niet per definitie uitgaven te zijn.

1.3.4 Financiële baten

De financiële baten van de SCOG bestaan alleen uit rentebaten, deze worden opgenomen tegen de nominale waarde.

1.4. Kasstroom overzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij gebruik van de indirecte methode wordt de kasstroom uit de operationele activiteiten afgeleid uit het resultaat. Het resultaat waar het kasstroom overzicht van uitgaat, wordt aangepast aan de volgende posten:

- Mutaties in voorraden en operationele vorderingen en schulden, waaronder debiteuren en crediteuren, voorzieningen en overlopende posten;
- Resultaatposten die geen kasstroom tot gevolg hebben in dezelfde periode;
- Resultaatposten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten, maar als investeringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.
Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Balans per 31 december 2020 (na resultaat verdeling)

Activa	31 december 2020		31 december 2019	
Vaste Activa				
Materiële vaste activa	5.745.555		6.207.302	
Totaal vaste activa		5.745.555		*6.207.302*
Vlottende activa				
Vorderingen	320.997		280.042	
Liquide middelen	12.058.664		10.817.934	
Totaal vlottende activa		*12.379.660*		*11.097.976*
Totaal activa		**18.125.215**		**17.305.278**

Passiva	31 december 2020		31 december 2019	
Eigen vermogen	10.958.139		10.712.728	
Voorzieningen	3.394.469		3.109.112	
Kortlopende schulden	3.772.607		3.483.440	
Totaal passiva		**18.125.215**		**17.305.278**

3. Staat van Baten en Lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Baten			
Rijksbijdragen	27.473.075	26.422.912	28.076.993
Overige baten	1.012.670	1.185.912	1.397.815
Totaal baten	28.485.746	27.608.824	29.474.808
Lasten			
Personeelslasten	22.396.829	21.562.491	22.661.744
Afschrijvingen	1.283.996	1.326.531	1.284.097
Huisvestingslasten	1.616.086	1.533.030	1.688.256
Overige lasten	2.917.588	3.020.576	3.049.195
Totaal lasten	28.214.500	27.442.628	28.683.291
Saldo baten en lasten	271.246	166.196	791.517
Financiële baten en lasten	-25.834	-	2.058
Resultaat	245.412	166.196	793.575

4. Kasstroomoverzicht

		2020		2019
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo Baten en Lasten	271.246		791.516	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	1.285.038		1.284.097	
Mutaties voorzieningen	285.357		-213.520	
Veranderingen in vlottende middelen:				
Vorderingen (-/-)	-93.745		208.822	
Schulden	289.168		192.712	
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:		2.037.064		2.263.627
Ontvangen interest	-25.834		2.058	
		-25.834		2.058
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:		2.064.020		2.265.685
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in MVA (-/-)	-927.838		-934.676	
Desinvesteringen in MVA	157.337		171.770	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:		-770.501		-762.906
Mutatie liquide middelen		1.240.730		1.502.779
Beginstand liquide middelen	10.817.94		9.315.156	
Mutatie liquide middelen	1.240.730		1.502.779	
Eindstand liquide middelen		12.058.664		10.817.935

Zie voor de toelichting onder de algemene grondslagen.

De mutatie liquide middelen (1.240.730,-) komt overeen met de mutatie van de stand van de liquide middelen tussen 31-12-2019 en 31-12-2020.

5. Toelichting op de balans per 31 december 2020

5.1. Activa

5.1.1 Materiële vaste activa

Materiele vaste activa					
				Mutaties 2020	
	Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2020	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 1 januari 2020	Boekwaarde per 1 januari 2020	Investeringen	Des-investeringen Winsum
Gebouwen en terreinen	4.284.051	1.872.598	2.411.454	5.407	143.172
Inventaris en apparatuur	10.488.304	7.279.284	3.209.020	663.703	125.131
Overige materiële vaste activa	1.295.814	708.985	586.829	311.517	13.747
Materiële vaste activa	16.068.169	9.860.867	6.207.302	980.628	282.050

Mutaties 2020				
Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvestering Winsum	Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2020	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2020	Boekwaarde per 31 december 2020
93.125	55.152	4.146.286	1.910.570	2.235.716
909.709	60.723	11.026.876	8.128.270	2.898.606
282.204	8.838	1.313.748	702.515	611.233
1.285.038	124.713	16.486.911	10.741.356	5.745.555

De balanspost gebouwen en terreinen bestaat voornamelijk uit de investeringen en verbouwingen door de SCOG in de scholen (met name Selion, Kluiverboom en het Bestuursbureau). De inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn reguliere investeringen in het onderwijs. De desinvestering betreft het buiten gebruik stellen van activa van de vestiging CSG Winsum in verband met de overdracht aan het Hogeland College. Investeringen boven een bedrag van 2.500 worden geactiveerd.

5.1.2 Vorderingen

Vorderingen		
	31 december 2020	**31 december 2019**
Debiteuren algemeen	202.534	115.782
Vorderingen op OCW	1	1
Vorderingen ll/studenten/deelnemers/cursisten	12.380	67.175
Overige overheden	-	-
Overige vorderingen	23.329	10.279
Te ontvangen interest	25	1.405
Overlopende activa overige	84.255	132.760
Voorziening oninbaarheid	-1.527	-47.360
Vorderingen	320.997	280.042

In 2020 zijn er relatief veel hoge facturen verzonden aan het eind van het jaar, onder andere voor detacheringen en de digitale scholenmarkt. In 2019 was dat veel minder het geval. De vorderingen op leerlingen ligt veel lager dan andere jaren doordat in verband met de Covid 19 pandemie veel minder facturen voor overige activiteiten (schoolreisjes e.d.) zijn verzonden. Hierdoor is ook de voorziening oninbaarheid veel lager. De overlopende activa zijn ook vanwege Covid 19 lager dan vorig jaar (minder vooruit betaalde lasten).

De voorziening vorderingen wegens oninbaarheid op debiteuren en studenten bestaat uit:

- 95% van de vorderingen die bij het incassobureau liggen
- 25% van de vorderingen die wij hebben aan openstaande ouderbijdragen
- 10% van vorderingen die wij hebben op meerdaagse reizen
- 100% van de overige nog openstaande vorderingen

Overige overlopende Activa	**31 december 2020**	**31 december 2019**
Vooruitbetaalde lasten	-	51.749
Rekening courant (Youforce)	932	257
Transitorische posten	42.241	43.828
Overige overlopende activa	41.081	36.926
Overlopende activa	84.255	132.760

Liquide middelen		
	31 december 2020	31 december 2019
Kasmiddelen	7.829	5.976
Tegoeden op bankrekeningen	12.050.835	10.811.958
Liquide middelen	12.058.664	10.817.934

Zie het kasstroomoverzicht voor de mutatie van de liquide middelen tussen 31-12-2019 en 31-12-2020.

De looptijd voor deze producten is niet langer dan 3 maanden waardoor de CSG voldoet aan de kaders van de regeling van de minister en aan haar eigen Treasury statuut.

Treasury statuut
De SCOG heeft op 21 juni 2017 een Treasury statuut vastgesteld. Voor geheel 2020 geldt dat de SCOG geen lang lopende beleggingen heeft en is conform het in 2017 vastgestelde statuut gehandeld. Dit nieuwe statuut voldoet aan de regeling beleggen, lenen en derivaten 2016 van het ministerie OCW.

5.2 Passiva

5.2.1 Eigen vermogen

Eigen vermogen				
	Stand per 1 januari 2020	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2020
Algemene reserve	6.373.113	570.999	-	6.944.113
Bestemmingsreserve publiek	3.940.989	-325.587	-	3.615.402
Bestemmingsreserves privaat	398.624	-	-	398.624
Eigen Vermogen	**10.712.727**	**245.412**	**-**	**10.958.139**

Algemene Reserve
De Algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting Christelijk Onderwijs Groningen. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemmingen van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een

tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. Als gevolg van een vrijval van de bestemmingsreserves van 325.587 wordt er uiteindelijk 570.999 gedoteerd aan de Algemene reserve.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

De hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. De bestemmingsreserves worden nog steeds gebruikt voor de uitgaven waarvoor zij destijds bestemd zijn.

Bestemmingsreserve	Stand per 1 januari 2020	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2020
Bestemmingsreserve personeel	136.652	-		136.652
Bestemmingsreserve loonruimte	173.800	-173.800		-
Bestemmingsreserve BAPO	95.815	-64.227		31.588
Bestemmingsreserve werkdrukverlichting	488.279	-		488.279
Bestemmingsreserve publiek	3.046.443	-87.560		2.958.883
Bestemmingsreserve publiek	3.940.989	-325.587	-	3.615.402
Bestemmingsreserve privaat	398.624		-	398.624
Bestemmingsreserves privaat	398.624	-	-	398.624

Publiek

Personeel (136.652)

De bestemmingsreserve personeel is bedoeld om kosten op te vangen die samenhangen met fricties met het personeel.

Loonruimte (173.800)

De bestemmingsreserve loonruimte was gevormd uit de extra verhoging van de lumpsum in 2019 van 0.8 %, vooruitlopend op de nieuwe cao voortgezet onderwijs en bedoeld om de eventuele extra loonkosten die in 2020 ontstaan uit de CAO onderhandelingen mee te compenseren zodat dit niet ten laste komt van het resultaat uit de normale bedrijfsvoering. Deze bestemmingsreserve is in 2020 volledig vrij gevallen.

Werkdrukverlichting (488.279)

De bestemmingsreserve werkdrukverlichting is gevormd uit de bijdrage die de CSG heeft ontvangen in het kader van het convenant werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel. De reserve is bedoeld om de maatregelen die in het kader van dit convenant worden afgesproken voor 2020 en 2021 te bekostigen zonder dat dit ten laste komt van het resultaat uit de normale bedrijfsvoering.

Bapo (31.588)

De bestemmingsreserve Bapo is bedoeld om de kosten van de niet opgenomen Bapo rechten uit het verleden te betalen. De Bapo reserve is het saldo van de gespaarde uren, gebaseerd op in cao vastgelegd uurtarief. De reserve loopt langzaam leeg door opname van uren of vrijval bij uit dienst treding.

Nieuwbouw (1.400.789)
In verband met de stelselwijziging per 1 januari 2008 zijn voor de nieuwbouw bestemde doelsubsidies in een bestemmingsreserve nieuwbouw ondergebracht. De bestemmingsreserve is bedoeld om de afschrijvingskosten van onze eigen investeringen in de nieuwbouw te bekostigen. Uit de bestemmingsreserve nieuwbouw heeft in 2020 een onttrekking plaatsgevonden van de afschrijving van de eigen investering in het pand aan de Kluiverboom (19.500) en het bestuursbureau (24.528).

Groninger gelden (1.422.234)
De bestemmingsreserve Groninger gelden is in 2012 gevormd met een bijdrage die we in 2012 hebben ontvangen van de Gemeente Groningen. Dit dient ingezet te worden voor de kwaliteit van het onderwijs. Eind 2013 zijn laptopkarren aangeschaft. Deze zijn inmiddels volledig afgeschreven. In het kader van de kwaliteitsimpuls Groningen 2020-2022 zijn we voornemens om 750.000 uit deze gelden te besteden voor het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Daarnaast hebben we voor 2020 en 2021 ook nog 150.000 opgenomen voor de doorgaande leerlijn PO-VO. Dit wordt ook bekostigd uit de Groninger gelden. In september 2020 zijn wij begonnen met projecten in het kader van de kwaliteitsimpuls 2020-2022, daar is in 2020 43.532 aan besteed. Het project doorlopende leerlijnen PO-VO is vervallen.

Privaat
Er heeft zich geen mutatie voorgedaan op de bestemmingsreserve privaat.

5.2.2 Voorzieningen

Voorzieningen								
	Stand per 1 januari 2020	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie	Stand per 31 december 2020	Looptijd < 1 jaar	Looptijd >1 jaar
Personele voorzieningen	1.392.567	439.139	110.826	60.101	-	1.660.780	392.809	1.267.972
Voorziening groot onderhoud	1.716.544	342.024	324.880	-	-	1.733.689	116.596	1.617.093
Voorzieningen	3.109.112	781.163	435.706	60.101	-	3.394.469	509.405	2.885.065
Uitsplitsing								
Voorziening jubilea	490.047	14.245	9.410	30.824		464.058	11.845	452.213
Voorziening spaarverlof	188.217	32.816	552	11.985		208.496	-16.212	224.707
Overige personele voorzieningen	714.303	392.078	100.864	17.292		988.226	397.176	591.052
Personele voorzieningen	1.392.567	439.139	110.826	60.101	-	1.660.780	392.809	1.267.972
Voorziening groot onderhoud	1.716.544	342.024	324.880			1.733.689	116.596	1.617.093
Voorziening groot onderhoud	1.716.544	342.024	324.880	-	-	1.733.689	116.596	1.617.093

Bij de begroting is uit gegaan van een lichte verhoging van de totale personele voorzieningen. Als gevolg van de stijging van de loonkosten is de dotatie van de voorziening duurzaam inzetbaar veel hoger dan begroot (75.000). De onttrekking uit de voorziening betreft de werkelijk uitbetaalde bedragen. Ook is een nieuwe voorziening aangemaakt naar aanleiding van de uitspraak van de Hoge Raad over het zwangerschapsverlof en doorbetaling tijdens vakanties (94.000).

Onderhoud voorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van uitgaven voor planmatig onderhoud. Deze voorziening is onderbouwd door een meerjarig onderhoudsplan en vertaald naar de financiële effecten over een periode van 10 jaar. Het kortlopende deel, dat binnen een jaar uitgevoerd zal gaan worden, volgt uit het onderhoudsplan. De grondslag voor de bepaling van de voorziening is het nieuwe onderhoudsplan 2021-2030. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De dotatie is in 2018 vastgezet voor de komende 5 jaar op 342.000, tenzij uit het meerjarig onderhoudsplan blijkt dat eerdere

aanpassing van de dotatie noodzakelijk is. We maken hierbij gebruik van de overgangsregeling zoals verwoord in RJO artikel 4 lid 1c.

5.3 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden		
	31 december 2020	**31 december 2019**
Crediteuren	438.504	393.972
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.004.267	980.897
Pensioenen	284.121	293.922
Overige kortlopende schulden	43.319	212.720
Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ	886.879	511.116
Vooruit ontvangen bedragen	244.206	180.394
Vakantiegeld en vakantiedagen	854.441	880.192
Te betalen interest	5.111	-
Overige overlopende passiva	11.760	30.227
Kortlopende schulden	3.772.607	3.483.440

De kortlopende schulden zijn 289.167 hoger dan vorig jaar. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de post vooruit ontvangen subsidie OCW/EZ vanwege de aanvullende bekostiging technisch vmbo (385.000) die in 2020 nog niet geheel is besteed, en de ontvangst van de subsidies inhaal-en ondersteuningsprogramma onderwijs 2020-2021 (400.000). Ook de VSV subsidie en lerarenbeurs voor 2021 zijn geboekt op deze rekening. De post vooruit ontvangen bedragen is veel lager dan normaal omdat er minder ouderbijdrage is binnen gekomen voor 2020-2021.

Model G Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo 2020 conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond	
	Kenmerk	**datum**		
Regeling lerarenbeurs voor scholing en zijinstroom 2009-2017	1007689-1	20-9-2020	J	
Regeling lerarenbeurs voor scholing en zijinstroom 2009-2017	101992-1	19-12-2020	J	
Regeling lerarenbeurs voor scholing en zijinstroom 2009-2017	1012344-1	20-11-2020	J	
Regeling aanvullende bekostiging technisch vmbo 2018 en 219	923640-2	21-11-2018	N	
Regeling aanvullende bekostiging technisch vmbo 2018 en 2020	964321-2	20-11-2019	N	
Inhaal en ondersteuningsprogramma Corona	IOP2-40570-VO	16-10-2020	N	
Regeling lerarenbeurs voor scholing en zijinstroom 2009-2017	1091613-1	22-9-2020	N	

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2019	Totale subsidiabele kosten t/m 2019	Saldo per 1 januari 2020
	Kenmerk	**datum**	**€**	**€**	**€**	**€**
pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	GLTL20105	11-9-2020	161.999	-		
		Totaal	161.999	0	0	0

Ontvangen in 2020	Subsidiabele kosten in 2020	Saldo per 31 december 2020
€	**€**	**€**
64.800	-	64.800
64.800	-	64.800

6. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Binnen de SCOG is sprake van de volgende niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen:

Vordering OCW

De vordering van 1,- op OCW heeft betrekking op de bekostiging over de periode augustus - december 2005. Als gevolg van de overgang van de bekostiging van schooljaar naar kalenderjaar per 1/1/2006 zal deze vordering naar verwachting niet worden uitbetaald. Formeel blijft de vordering van € 1.365.234 op OCW bestaan. Teneinde echter te komen tot een reële weergave van het weerstandsvermogen is de vordering op 1,- na afgeboekt. Zie Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging VO.

Leermiddelen

Voor de afname van de leermiddelen is een contract afgesloten waarin prijsafspraken zijn vastgelegd. De duur van het contract is 2 jaar, jaarlijks te verlengen voor de periode van 1 schooljaar. In 2019 en 2020 is dit contract verlengd. De contractwaarde bedraagt ongeveer 600.000,- per jaar. In 2022 gaan we opnieuw aanbesteden.

Schoonmaak

In 2016 is na aanbesteding een nieuw contract afgesloten voor de duur van 4 jaar met optie tot 2 keer 1 jaar verlenging. De contractwaarde bedraagt ongeveer 429.000,- per jaar. We zijn bezig met de nieuwe aanbesteding.

Energie

De levering van gas en elektriciteit is Europees aanbesteed, per 1 januari 2015 is een 6 jarig contract afgesloten. In het contract zijn prijsafspraken gemaakt, de contractwaarde bedraagt ongeveer 320.000,- per jaar. Inmiddels is opnieuw aanbesteed en is er per 01-01-2021 een nieuw contract afgesloten.

Inhuur personeel

Voor de inhuur van personeel is met 2 aanbieders een contract afgesloten met een looptijd van 2 jaar, welke beide zijn verlengd voor een periode van 2 jaar tot augustus 2022. De totale contractwaarde bedraagt in 2020 ongeveer 300.000,-.

Reprografie

Voor alle scholen is per 2019 een onderhoudscontract afgesloten met een looptijd van 4 jaar. Het servicecontract is gebaseerd op verbruik. De contractwaarde bedraagt ongeveer 30.000,- per jaar.

Hardware en software

Voor de hardware en software zijn diverse contracten afgesloten waarin prijsafspraken zijn vastgelegd. De looptijd van deze contracten is 1 tot 5 jaar. Een deel van de contracten is Europees aanbesteed. De gezamenlijke contractwaarde bedraagt ongeveer 500.000 in 2020.

7. Toelichting op staat van baten en lasten

7.1 Baten

7.1.1 Overheidsbijdragen

Rijksbijdragen			
	Werkelijk 2020	**Begroting 2020**	**Werkelijk 2019**
Rijksbijdrage OCW	24.179.220	23.409.259	25.305.599
Overige subsidies OCW	674.344	632.546	584.162
Doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	2.619.512	2.381.107	2.187.232
Rijksbijdragen	27.473.075	26.422.912	28.076.993

De totale Rijksbijdrage is 1.050.163 hoger dan begroot, de Normatieve Rijksbijdragen zijn 769.961 hoger, de overige subsidies OCW 41.797 en de doorbetaling Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden 238.404 hoger dan begroot.

De verhoging van de Rijksbijdrage (769.961) komt met name door een verhoging van de personele bekostiging (GPL) ter compensatie van de cao verhoging van de salarissen (681.191) en de indexatie van de Prestatiebox (55.625).

De prestatiesubsidie VSV Vo en het leerplusarrangement zijn allebei hoger dan begroot (110.000) en het inhaal en ondersteuningsprogramma Corona was niet begroot (100.440). Daar tegenover staan minder inkomsten uit studieverlof en overige subsidies (170.000).

De begroting van de totale bijdrage SWV is een samengestelde begroting van het Samenwerkingsverband VO 20.01 en het Samenwerkingsverband Groningen Ommelanden V(S)O 20.02. Voor het SWV 20.02 zijn de begrotingscijfers gebaseerd op de uitbetaling over het voorgaande jaar. Voor het SWV 20.01 is de begroting gebaseerd op de beschikking van 2019-2020 en moet voor de 2^{e} helft van 2020 een inschatting worden gemaakt. Vanwege de indexatie van het bedrag per leerling, meer leerlingen met een OPP en extra budget voor pilots en experimenten is de bijdrage hoger dan begroot.

Overige baten			
	Werkelijk 2020	**Begroting 2020**	**Werkelijk 2019**
Opbrengst verhuur	1.330	2.000	5.253
Detachering personeel	227.167	145.089	265.963
Ouderbijdragen	261.577	645.986	667.910
Opbrengst catering	14.134	24.800	24.637
Overige	508.462	368.037	434.052
Overige baten	1.012.670	1.185.912	1.397.815

De overige baten zijn lager (-173.242) dan begroot vanwege een aantal oorzaken.

De stijging van de detacheringsbaten (82.078) wordt voornamelijk veroorzaakt doordat we meer werknemers en over een langere periode hebben gedetacheerd.

De daling van de ouderbijdrage (-384.409) wordt net als de opbrengsten van de kantine veroorzaakt door de Covid 19 pandemie. Een groot gedeelte van de opbrengsten van de ouderbijdrage bestaat uit de bijdrage voor (meerdaagse) schoolreizen en excursies welke bijna allemaal zijn geannuleerd (-290.000). Ook veel van de culturele activiteiten zijn niet door gegaan (-13.000). Vanuit coulance is een voor een gedeelte van de ouderbijdrage van 219-2020 een korting toegepast voor de ouderbijdrage 2020-2021. De korting is volledig ten laste gekomen van 2020 (-62.000).

De overige baten zijn hoger dan begroot (130.759) omdat geen rekening is gehouden met de baten van suppletie aangifte BTW (68.000), in rekening gebrachte kosten extra klas PIE (39.000) en een vergoeding van de loonkosten van een medewerker voor deelname aan een project (22.000).

7.2 Lasten

7.2.1 Personele lasten

Personele lasten			
	Werkelijk 2020	**Begroting 2020**	**Werkelijk 2019**
Lonen en salarissen	21.563.398	20.837.714	21.727.177
Overige personele lasten	1.574.352	853.964	1.063.709
Af: Ontvangen vergoedingen	740.921	129.187	129.142
Personele lasten	22.396.829	21.562.491	22.661.744
Uitsplitsing			
Brutolonen en salarissen	*16.790.340*		*16.638.021*
Sociale lasten	*2.335.268*		*2.435.505*
Pensioenpremies	*2.546.724*		*2.653.650*
Lonen en salarissen	21.672.332	20.837.714	21.727.177
dotaties voorzieningen	*379.053*	*15.908*	*97.841*
personeel niet in loondienst	*816.970*	*398.500*	*444.698*
overige	*378.329*	*439.556*	*521.170*
Overige personele lasten	1.574.352	853.964	1.063.709

De totale personele lasten zijn door een aantal oorzaken hoger dan we hadden ingeschat (834.338).
De verhoging in lonen en salarissen (725.684) is veroorzaakt doordat we vanwege de Covid19 pandemie meer fte's hebben ingezet (354.277) en de salarisstijging is hoger dan ingeschat (360.187).

Ook vanwege de Covid19 pandemie hebben we meer externen ingehuurd (418.470) en zijn de opleidingskosten vanwege het uitstellen en annuleren van veel cursussen en congressen lager (-82.579).
Ook zijn de dotaties voor de personele voorzieningen hoger dan begroot (365.000), onder andere vanwege de uitspraak van de Hoge raad over het zwangerschapsverlof waarvoor een nieuwe voorziening is aangemaakt (94.208) en de stijgende loonkosten.

De ontvangen vergoedingen zijn hoger dan begroot (-611.734), voornamelijk vanwege een eenmalige uitkering van het UWV ter compensatie van in het verleden betaalde transitievergoedingen (-581.000).

Gemiddeld aantal Fte			
Functiecategorie	2020	2019	2018
Directie	6	7	9
OOP	79	79	74
OP	206	215	217
Totaal	**291**	**301**	**300**

7.2.2 Afschrijvingslasten

Afschrijving op materiële vaste activa	**Werkelijk 2020**	**Begroting 2020**	**Werkelijk 2019**
Afschrijvingslasten gebouwen	93.125	91.801	97.888
Afschrijvingslasten inventaris en apparatuur	908.668	947.631	897.565
Afschrijvingslasten leermethoden	282.204	287.099	288.644
Afschrijvingslasten	1.283.996	1.326.531	1.284.097

De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot (42.534), dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de afschrijvingslasten van ICT, in het algemeen kan gesteld worden dat investeringen zijn uitgesteld naar later in het jaar.

7.2.3 Huisvestingslasten

Huisvestingslasten	**Werkelijk 2020**	**Begroting 2020**	**Werkelijk 2019**
Huurlasten	44.669	65.233	53.195
Verzekeringslasten	2.686	1.200	2.121
Onderhoudslasten	367.306	343.730	445.821
Energie en water	336.562	281.616	334.765
Schoonmaakkosten	468.802	408.385	427.634
Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	45.758	52.516	65.651
Dotatie voorziening onderhoud	342.024	367.253	342.024
Overige huisvestingslasten	8.278	13.097	17.045
Huisvestingslasten	1.616.086	1.533.030	1.688.256

Vanwege Covid 19 zijn de kosten van de huur van sportterreinen lager uitgevallen (-20.564), de overige onderhoudslasten zijn juist gestegen vanwege extra kosten voor schoonmaak (60.417) en een hoger gasverbruik (54.946) vanwege de ventilatie. Totaal zijn de huisvestingslasten hierdoor 83.056 hoger uitgevallen dan begroot.

7.2.4 Overige lasten

Overige lasten	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Administratie en beheer	264.596	284.849	428.419
Inventaris en apparatuur	605.989	667.312	610.984
Leer- en hulpmiddelen	739.948	625.042	675.936
Dotatie overige voorzieningen	-32.723	10.200	24.243
Overige	1.339.779	1.433.173	1.309.613
Overige lasten	2.917.588	3.020.576	3.049.195

De overige lasten zijn 102.988 lager dan begroot, over de hele linie is minder uit gegeven behalve aan leermiddelen.

De administratie-en beheerlasten zijn iets lager (-20.253) wat voornamelijk komt door minder uitgaven aan projecten administratie en beheer. De kosten inventaris en apparatuur vallen lager uit dan begroot (-61.323) en lager dan vorig jaar omdat de ICT kosten lager uitvallen. Dit komt doordat er minder extern personeel is ingehuurd dan begroot en er minder kleine investeringen zijn gedaan.

De kosten voor leer/werkboeken en de leermiddelen secties zijn hoger dan begroot (147.025) en ook hoger dan vorig jaar. Dit komt voornamelijk door de aanschaf van meer werkboeken. De tendens is dat steeds meer boeken leer/werkboeken zijn en dus ieder jaar opnieuw moeten worden aangeschaft.

Het grootste verschil zit in de overige lasten (-93.394) deze zijn lager vanwege de sterk verminderde uitgaven aan reizen, excursies, culturele activiteiten, vieringen en inkoop kantine (-289.761). De kosten voor leerlingen die op een andere school zijn geplaats zijn juist hoger (68.124) en de overige onderwijslasten zijn hoger omdat de kosten van de overdracht van onze vestiging CSG Winsum aan het Hogeland College ten laste van deze rekening zijn geboekt.

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Specificatie honorarium accountant			
Onderzoek jaarrekening 2018			23.074
Onderzoek jaarrekening 2019	15.328		12.100
Onderzoek jaarrekening 2020	18.150	25.000	
andere niet-controle dienst	43		
Accountantslasten	33.521	25.000	35.174

De bovenstaande accountantshonoraria zijn ten laste gebracht van het resultaat en betreffen uitsluitend de werkzaamheden uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art.1, lid 1 Wta. Voor het onderzoek van de jaarrekening 2020 is op het moment van schrijven van de jaarrekening een voorschot in rekening gebracht. De overige kosten zijn in rekening zijn gebracht voor de jaarrekening van 2019.

8. Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Rentebaten	117	-	2.058
Rentelasten (-/-)	25.951	-	-
Financiële baten en lasten	-25.834	-	2.058

In 2020 zijn niet alleen de rentebaten verder afgenomen, maar moet sinds 1 april rente worden betaald over de spaartegoeden. Als gevolg hiervan is in 2020 een negatieve rentebate ontstaan van 25.834.

9. Verplichte toelichting

Model E: Verbonden partijen

Er is geen sprake van verbonden partijen in 2020.

Algemeen
De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De stichting handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de stichting verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico
De stichting loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder debiteuren en overige vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico dat de stichting loopt, bedraagt de boekwaarde van deze financiële instrumenten. De blootstelling aan kredietrisico van de stichting wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke debiteuren. De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voornamelijk geconcentreerd op onderwijs gerelateerde instellingen en ondernemingen. Indien er sprake is van een kredietrisico, is deze voorzien.

Renterisico en kasstroomrisico
Het beleid van de stichting is om te financieren o.b.v. kortlopende financiering. De overige vorderingen en schulden zijn niet rentedragend of het rente-effect is van verwaarloosbare betekenis. De onderneming loopt hierdoor een beperkt renterisico over de vorderingen en schulden. De stichting heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken.

Liquiditeitsrisico
Het bestuur ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten blijft. Dit doen zij middels de managementrapportage. Liquide middelen omvatten kasgelden en tegoeden op bank – en girorekeningen. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De boekwaarde benadert de waarde in het economisch verkeer. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de organisatie. De liquiditeitspositie wordt gemonitord door overzichten in de kwartaalrapportages.

Reële waarde
De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

WNT-verantwoording 2020 SCOG

De WNT is van toepassing op SCOG. Het voor SCOG toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 157.000,-De verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SCOG zijnde regeling: Sectorale regeling onderwijs (VO).

In 2020 behaald de SCOG in totaal 12 complexiteitspunten op basis van instellingskenmerken. Bij de driejaarsgemiddelde totale baten per kalenderjaar behaalt SCOG 6 complexiteitspunten.
Bij het driejaarsgemiddelde aantallen bekostigde leerlingen behaalt SCOG 3 complexiteitspunten. Bij het gewogen gemiddelde van de onderwijssoorten behaalt SCOG 3 complexiteitspunten. Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor SCOG is € 157.000,-- (Bezoldigingsklasse D).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^{e} maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**Benders, A.L.M.**
Functiegegevens	Directeur/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.970
Beloningen betaalbaar op termijn	20.710
Subtotaal	*156.680*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	157.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	156.680
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
bedragen x € 1	**Benders, A.L.M.**
Functiegegevens	Directeur/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.730
Beloningen betaalbaar op termijn	20.081
Subtotaal	*149.811*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	152.000
Bezoldiging	149.811

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2020			
bedragen x € 1	**Lindemulder, J.K.**	**Vels, G.**	**Terpstra, J.F.H.**
Functiegegevens	Voorzitter	Vicevoorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	4.000	2.500	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	23.550	15.700	15.700
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	4.000	2.500	2.500
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019			
bedragen x € 1	**Lindemulder, J.K.**	**Vels, G.**	**Terpstra, J.F.H.**
Functiegegevens	Voorzitter	Vicevoorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	4.000	2.500	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.800	15.200	15.200

Gegevens 2020 bedragen x € 1	Bennink, A.J.	Antuma, K.H.J.	Poede-Steenbeek, B.K.P.
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	2.500	2.500	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	15.700	15.700	15.700
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	2.500	2.500	2.500
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019			
bedragen x € 1	**Bennink, A.J.**	**Antuma, K.H.J.**	**Poede-Steenbeek, B.K.P.**
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	2.500	2.500	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	15.200	15.200	15.200

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Het bezoldigingsmaximum voor de Directeur/bestuurder is voor 2020 vastgesteld op € 157.000,-- voor een volledig dienstverband. De bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht bestaat uit de verstrekte vergoedingen. Het bezoldigingsmaximum voor de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht bedraagt in 2020 15% respectievelijk 10% van het voor de betreffende rechtspersoon of instelling geldende bezoldigingsmaximum.

10. Gebeurtenissen na balansdatum

In 2020 hebben er geen gebeurtenissen plaatsgevonden die niet verwerkt zijn in de jaarrekening dan wel die noemenswaardig zijn voor deze jaarrekening, welke voor de opmaak van de jaarrekening d.d. 9 april 2021, dan wel voor het vaststellen van de jaarrekening d.d. 17 juni 2021 bekend waren.

Deel 3 - Overige gegevens

Controleverklaring

Afier auditors

Handelsweg 16C
9482 WE Tynaarlo
Postbus 67
9480 AB Vries

T (0592) 53 09 53
info@afier.com
afier.com

KvK 02086462
BTW 8138.33.991.B01
IBAN NL55INGB0669748528

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Christelijk Onderwijs Groningen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Christelijk Onderwijs Groningen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Onderwijs Groningen op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijk Onderwijs Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

+auditors +onderwijsaccountants +mens + maatschappij

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:
- bestuursverslag; en
- overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Afier

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tynaarlo, 18 juni 2021

w.g.

Afier Auditors B.V.
drs. J.H. Kreuze RA/RE

Statutaire winstbestemming

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Gegevens organisatie

Naam:	Stichting Christelijk Onderwijs Groningen
KvK-nummer:	40026490
Bezoekadres:	Eenrumermaar 4, 9735 AD Groningen
Postadres:	Postbus 9475, 9703 LR Groningen
Telefoonnummer:	050-5742766
Brin-nummer:	14RP
Emailadres:	bestuur@csg.nl
Website:	www.csg.nl
Directeur/bestuurder:	Drs. A.L.M. Benders

Handtekening Directeur Bestuurder	Handtekening voorzitter Raad van Toezicht
A.L.M. Benders	J.K. Lindemulder